

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

GRUR 00463

ΔΗΜΟΣΙΑ Β ΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

+400

Αριθ. είδ 3801/63

ΔΩΡΕΑ

Κακίμης
Γεωργίου

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΝΗ ΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ

ΤΩΝ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΠΑΡΑΤΕΡΓΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.

Ἐκ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἑλληνοφιλῆς ἑταιρείου

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚῃ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ Ή,

Ν. ΠΑΠΑΔΑΚΗ

1883

Αρ. Ειδ. 3801

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

GRAMMATIKH
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ 1.

Περὶ τῶν γραμμάτων, διφθόγων καὶ συλλαβῶν.

1. Τὰ ἑπτὰ φωνήεντα διαιροῦνται εἰς δύο μακρὰ η, ω, δύο βραχέα ε, ο, καὶ τρία δίχρονα α, ι, υ.

2. Τὰ δεκαεπτὰ σύμφωνα διαιροῦνται εἰς ἑννέα ἄφωνα ὑποδιαιρούμενα ὡς ἑξῆς :

ψιλά	μέτα	δασέα	
κ	γ	χ	οὐρανισκόφωνα
π	β	φ	χειλεσκόφωνα
τ	δ	θ	ὀδοντόφωνα,

καὶ εἰς ἑκτὼ ἡμίφωνα ὑποδιαιρούμενα καὶ ταῦτα ὡς ἑξῆς :

ζ	ξ	ψ	διπλά
λ	μ	ρ	ἀμετάθετα ἢ ὑγρά καὶ
		σ	συριστικόν.

3. Τὸ δεύτερον φωνήεν τῶν διφθόγων εἶναι ι ἢ υ. Τὸ ἰ τοῦτο εἴαν τὸ πρῶτον φωνήεν ᾖ ἢ α μακρόν, ἢ ἢ ω ὑπογράφεται, καὶ τότε λέγεται ὑπογεγραμμένον.

4. Τῶν διφθόγων πνευματίζεται καὶ τονίζεται πάντοτε τὸ δεύτερον γράμμα οἷον πνεῦμα, αὐλός.

5. Αἱ δίφθογοι ὅσαι εἶναι αἱ ἑξῆς : αι, αυ, ει, ευ, οι, ου, υι, ηυ, α, η, ω. Ἀνάγονται δὲ εἰς τὰ μακρὰ φωνήεντα πλὴν

ΣΗΜ. Ὁ διδάσκων δύναται νὰ διατυπώσῃ ἤδη τὰς ἐρωτήσεις ἀφ' ἑαυτοῦ παράδειγμα ἔχων τὰς τῆς Αἰς περιόδου.

τῆς αἰ καὶ οἱ, αἵτινες, ὅταν τύχουσιν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς λέξεως ἄνευ τελικοῦ συμφώνου, λογίζονται βραχεῖαι.

6. Ἡ τελευταία συλλαβὴ τῆς λέξεως λέγεται λήγουσα, ἢ πρὸ τῆς ληγοῦσας παραλήγουσα καὶ ἡ πρὸ τῆς παραληγοῦσας προπαραλήγουσα· οἷον ἄν-θρω-πος.

7. Διὰ τὴν χωρίζωμεν ὁρθῶς τὰς λέξεις εἰς συλλαβάς, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς:

α) Ἐν συμφωνῶν μεταξὺ δύο φωνηέντων κείμενον συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ φωνήεντος· οἷον ἄ-γι-ος.

β) Δύο ἢ περισσώτερα σύμφωνα μεταξὺ δύο φωνηέντων κείμενα συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ φωνήεντος, ἐάν ᾖναι ἀρκτικὰ λέξεως ἑλληνικῆς, ἄλλως χωρίζονται ἐν τῷ συλλαβισμῷ· οἷον πέ-τρα, δέρ-μα, ἄ-στρον, ἄν-δρες, ἄν-θρω-ποι.

Γένεσις τοῦ 1 μαθήματος.

Διαίρεσον τὰς ἐπόμενας λέξεις εἰς συλλαβάς.

πικρός, θερμός, ἄγνος, λαμπρός, ἀμνός, δεσμός, καρπός, ἄρκτος, τίς, ἄλλος, γράμμα, φράγμα, κόσμημα, πόνημα, ἄλγος, ἄσχος, ἄρτος, θάλασσα.

Γράψον ἐπὶ τοῦ πινελίου τὰ φωνήεντα καὶ τὰ σύμφωνα κατὰ τὰς ὑποδιαίρεσεις τούτας.

ΜΑΘΗΜΑ 2.

Περὶ τοιςμοῦ.

8. Ἡ ὀξεῖα τίθεται εἰς τὴν λήγουσαν, παραλήγουσαν καὶ προπαραλήγουσαν, καὶ ἡ λέξις ὀνομάζεται ὀξεῖτος, παροξῶτος (ἢ βαρύτερος) καὶ προπαροξῶτος· οἷον δεσμός, λόγος, κόσμημα.

9. Ἡ βαρεῖα τίθεται εἰς τὴν λήγουσαν καὶ τότε μόνον, ὅταν ἡ λέξις δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὴν ἀκολουθοῦσαν διὰ τινος σημείου· οἷον ἀγαθὸς ἄνθρωπος.

10. Ἡ περισπωμένη τίθεται εἰς τὴν λήγουσαν καὶ παρλήγουσαν, ἢ δὲ λέξις ὀνομάζεται περισπωμένη μὲν, ὅταν περισπᾶται ἐπὶ τῆς ληγούσης, προπερισπωμένη δέ, ὅταν περισπᾶται ἐπὶ τῆς παρληγούσης οἷον τιμῶ, σῶμα.

11. Λέξεις τινὲς μονοσύλλαβοι δὲν τανίζονται καὶ ὀνομάζονται ὡς ἐκ τούτου ἄταιροι εἶναι· θε αἰ, ἐξῆς· ὁ, ἦ, οἶ, αἰ (ἄρθρα)· ἐν, εἰς, ἐκ (προθέσεις)· εἰ, ὡς (σύνδεσμοι) καὶ οὐ (ἐπίρρησις).

12. Διὰ τὴν τανίζωμεν ὀρθῶς τὰς λέξεις, πρέπει πρὸς ἄλλοις πολλαῖς νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἐξῆς·

α) Ὡπὶ βραχείας σύλλαβῆς πάντοτε ὀξεῖαν θέτομεν οἷον λόγος.

β) Μακρὰ παρλήγουσα πρὸ μακρῆς μὲν ληγούσης παροξύνεται, πρὸ βραχείας δὲ προπερισπᾶται οἷον μήτηρ, χῶμα.

γ) Ἡ προπαρλήγουσα πάντοτε εὐρίσκεται οἷον ἥλιος.

δ) Πάντα τὰ λήγοντα εἰς ευ καὶ ου περισπῶνται οἷον γεῦ, ποῦ, πλὴν τοῦ ἰδού.

Γένεσις τοῦ 2 μαθήματος.

Ἀντίγραφον καὶ τόνισον τὰς λέξεων·

φορος, ὁρος, μέρος, λέξις, τρομος, τροπος, τρεχῶ, στηλῆ, τρωγῶ, στηθος, πράξις, μνημῆ, δαφ' η, γνωμῆ, κρηνῆ, τμήμα, κροτος, στομα, χῶραι, σκωληξ, δακτυλος, κλισανος, προβατον, γλωσσαί, πρωτος, πρωτοι, κλημα, σκατος.

ΜΑΘΗΜΑ 3.

Περὶ τῶν οὐσιαστικῶν.

13. Τὰ οὐσιαστικά διαιροῦνται εἰς κύρια καὶ προσηγορικά. Καὶ κύρια μὲν λέγονται ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἀρμόζουσιν εἰς ἓν μόνον πρόσωπον, ζῶον, τόπον κλπ. οἷον Ἀλέξανδρος, Βοικέρα-

ἄλς, Ὀλυμπος, Ἀθήναι, Εὐρώτας κλπ. Προσηγορικά δὲ ἐκείνα, τὰ ὅποια ἀρμύζουσιν εἰς ὅλα τὰ ὁμοειδῆ τῶν οἶον ἄνθρωπος, ἵππος, ὄρος, πόλις, ποταμός κλπ.

ΣΗΜ. Τὰ κύρια ὀνόματα γράφονται πάντοτε μὲ κεφαλαῖον γράμμα ἐν τῇ ἀρχῇ, καὶ ἔχουσιν ἢ μόνον ἐνικὸν ἢ μόνον πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

14. Πολλὰ οὐσιαστικά σημαίνουσιν οὐχὶ πρόσωπα, ζῶα καὶ πράγματα, ἀλλὰ ιδιότητά τινα, πρᾶξιν ἢ κατάστασιν, αἱ ὅποια νοοῦνται ὡς τοιαῦτα. Τὰ τοιαῦτα οὐσιαστικά λέγονται ἀφηρημένα κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ λοιπὰ. ἅτινα καλοῦνται συγκεκριμένα οἶον σοφία, ἀρετή, δικαιοσύνη, δόξα, ἀπάτη, φθόρος κλπ.

15. Πᾶν οὐσιαστικὸν δέχεται πέντε μεταβολὰς τῆς καταλήξεως εἰς ἕκαστον ἀριθμὸν. Αἱ μεταβολαὶ δὲ κῦται ὀνομάζονται πτώσεις καὶ εἶναι αἱ ἑξῆς: Ὀνομαστική, γενική, δοτική, αἰτιατική καὶ κλητική

16. Ἐκ τῶν πέντε πτώσεων ἡ μὲν ὀνομαστική καὶ κλητική λέγονται ὀρθαί, αἱ δὲ ἄλλαι πλάγαι.

17. Οἱ τρόποι καθ' οὓς μεταβάλλονται αἱ καταλήξεις τῶν ὀνομάτων εἶναι τρεῖς, καὶ λέγονται κλίσεις: πρώτη, δευτέρα καὶ τρίτη.

Κλίσις τοῦ ἄρθρου

	Ἑνικός			Πληθυντικός		
Πτώσεις	Ἀρσεν.	Θηλυκ.	Οὐδέτ.	Ἀρσεν.	Θηλυκ.	Οὐδέτ.
Ὀνομαστική	ὁ	ἡ	τό	οἱ	αἱ	τα
Γενική	τοῦ	τῆς	τοῦ	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτική	τῷ	τῇ	τῷ	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αἰτιατική	τόν	τήν	τό	τούς	τάς	τά

18. Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ἄρθρα δασύνονται. καὶ δὲν τονίζονται.

19. Τὸ ἄρθρον κλητικὴν δὲν ἔχει, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῇ κλί-

σει τῶν ὀνομάτων πρὸ τῆς κλητικῆς θέτομεν τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ.

Γένημα τοῦ 3 μαθήματος.

Τῶν ἐξῆς οὐσιαστικῶν γράψον χωριστὰ τὰ κύρια καὶ χωριστὰ τὰ προσχηρικά :

λίθος, δένδρον, ἐλαία, κύων, ἀλώπηξ, Κέρβερος, Παρνασσός, Πεντέλη, ποταμός, βιβλίον, ὄρος, ἀνθραξ, σίδηρος, κασσίτερος, ἵππος, ὄνος, περιστέρα, Σπάρτη, χελιδών, Δούναβις, ποντικός, κορώνη, ναύτης, Ἡρακλῆς, Ἰωάννης, Κωνσταντῖνος, Εὐφράτης, Ἀξιός, τέκτων, ὑπηρέτης, γεωργός.

Τῶν ἐξῆς οὐσιαστικῶν γράψον χωριστὰ τὰ συγκεκριμένα καὶ χωριστὰ τὰ ἀφηρημένα :

ἄνεμος, εὐτυχία, ὄρεξις, ὕδωρ, ὀργή, αἷμα, ψυχή, πυροβόλον, μελανοδοχεῖον, λύπη, χαρά, ἀγρός, κήπος, κηπουρός, πλῆξ, ἐγκράτεια, εὐσέβεια, μήτηρ, τιμή.

ΜΑΘΗΜΑ 4.

Κλίσις Πρώτη.

20. Κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν κλίνονται ὀνόματα ἀρσενικά λήγοντα εἰς ας καὶ ης, καὶ θηλυκά λήγοντα εἰς ᾱ καὶ η.

Ἀρσενικά

Θηλυκά

Πρώταις (ας) Ἑνικός (ης)

(α) Ἑνικός (η)

ὄνομ.	ὁ	ταμίας	ληστής	ἡ	δόξα	οἰκία	τιμή
γεν.	τοῦ	ταμίου	ληστοῦ	τῆς	δόξης	οἰκίας	τιμῆς
δοτ.	τῷ	ταμίᾳ	ληστῇ	τῇ	δόξῃ	οἰκίᾳ	τιμῇ
αἰτ.	τόν	ταμίαν	ληστήν	τὴν	δόξαν	οἰκίαν	τιμὴν
κλητ.	ὦ	ταμία	ληστὰ	ὦ	δόξα	οἰκία	τιμή

Πρώταις	Πληθυντικῶς		Πληθυντικῶς		
Ὄνομ.	οἱ ταμίαι	λησται	αἱ δόξαι	οἰκίαι	τιμαί
γεν.	τῶν ταμιῶν	ληστών	τῶν δοξῶν	οἰκιῶν	τιμῶν
δοτ.	τοῖς ταμίαις	λησταῖς	ταῖς δόξαις	οἰκίαις	τιμαῖς
αἰτ.	τοὺς ταμίαις	ληστάς	τάς δόξας	οἰκίας	τιμάς
κλητ.	ὦ ταμίαι	λησται	ὦ δόξαι	οικίαι	τιμαί

21. Εἰς τὰ ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς :

α) Τὰ λήγοντα εἰς σι ἔχουσι πάντοτε τὸ α τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς μακρόν.

β) Ἐκ τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν κλητικὴν εἰς α βραχὺ ὅσα λήγουσιν εἰς της, πης, ἀρχης, μέτρης, τρίβης, πώλης, λάτρης, ὠτης καὶ τὰ ἐθνικά· οἷον προφήτης, κυνῶπης κυνῶπα, πατριάρχης πατριάρχῃ, γεωμέτρης γεωμέτρα, παιδοτρίβης παιδοτριβῇ, κριοπώλης κριοπῶλα, εἰδωλολάτρης εἰδωλολάτρα, τελώνης τελῶνα, Σκύθης Σκύθα. Τὸ δὲ δεσπότης ἀναδιβάζει καὶ τὸν τόνον· οἷον ὦ δεσπότα.

γ) Τὰ λήγοντα εἰς α ἔαν μὲν ἔχουσι πρὸ αὐτοῦ σύμφωνον, τρέπουσι τὸ α εἰς η ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ, ἔαν δὲ φωνῆεν ἢ ρ, τὰ φυλάττουσιν ἄτρεπτον· οἷον ἡ δόξα γεν. τῆς δόξης, δοτ. τῇ δόξῃ, ἡ οἰκία, ἡ μοῖρα γεν. τῆς οἰκίας τῆς μοίρας κλπ.

δ) Ὅσα ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τρέπουσι τὸ α εἰς η, ἔχουσι αὐτὸ βραχὺ· οἷον γλῶσσα.

ε) Τὰ προπαροξύτονα καταδιβάλλουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραλήγουσας εἰς τὰς πτώσεις, αἵτινες ἔχουσι τὸ φωνῆεν τῆς ληγούσας μακρόν, διότι ἦσαν ἡ λήγουσα εἶναι μακρά, ἡ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται· οἷον ἡ τράπεζα γεν. τῆς τραπέζης κλ.

ς) Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῶν οὐσιαστικῶν τονίζεται πάν-

τοτε ἐπὶ τῆς λεγούσης· οἷον αἱ τράπεζαι γὰρ τῶν τραπέζων, αἱ ταμίαι τῶν ταμιῶν κλπ.

Ζ) Τὰ τονιζόμενα ἐπὶ τῆς λεγούσης ἐν μὲν τῇ ὀνομαστικῇ, ὀξύνονται, ἐν δὲ τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ περισπῶνται.

Γήνημα τοῦ 4 μοθήματος.

Γράψον εἰς τὴν ἐκκλησίαν γενικὴν, δοτικὴν καὶ κλητικὴν τὰ ἑξῆς :

σοφία, μωρία, γλῶσσα, χώρα, θάλασσα, ρίζα, ἐορτή, μαθητής, βιβλιοπώλης, εἰδωλολάτρης, τελώνης, Πέρσης, πατριώτης, στρατιώτης, νομάρχης, νεανίας.

γενικῇ	δοτικῇ	κλητικῇ
σοφίας	σοφίᾳ	σοφίᾳ

Γράψον εἰς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν, γενικὴν καὶ δοτικὴν τὰ ἑξῆς :

πολίτης, σφαῖρα, μηλαία, δάφνη, κόμη, μᾶρα, ἐλαία, μέλισσα, μάχαιρα θύρα, κακία, δικαιοσύνη, ποιήτρια, μαθήτρια, ἀλήθεια.

ΜΑΘΗΜΑ 5.

22. Εἰς τὴν πρώτην κλίσιν κλίνονται καὶ τινὰ ὀνόματα, τὰ ὅποια περισπῶνται εἰς τὴν λέγουσαν καθ' ὅλας τὰς πτώσεις ὡς πᾶσχοντα συναίρεσιν.

23. Συναίρεσις λέγεται ἡ συγχώνευσις δύο φωνηέντων τῆς αὐτῆς λέξεως εἰς ἓν φωνῆεν μακρὸν ἢ μίαν δίφθογγον οἷον σικία σικῆ, πόλις πόλις κλπ.

ΣΗΜ. Τὸ ἐκ τῆς συναίρεως προκύπτον φωνῆεν τὸν ἀριθμὸν περισπᾷται· οἷον γὰρ = γῆ.

24. Ἡ συναίρεσις συμβαίνει μὲν καὶ ἀλλαγῇ ἐν τῇ συνθέσει τῶν λέξεων, ἰδίως ὅμως εἰς τὴν κατάληξιν ὀνομάτων τινῶν καὶ ῥημάτων, ἅτινα καλοῦνται ὡς ἐκ τούτου περισπώμενα ἢ συνηρημένα.

25. Όταν τὰ δύο συγχωνευόμενα φωνήεντα δὲν ᾖναι τῆς αὐτῆς λέξεως, ἀλλὰ τὸ ἐν τελικὸν τῆς πρώτης καὶ τὸ ἄλλο ἀρκτικὸν τῆς δευτέρας, τότε ἡ συγχώνευσις αὕτη λέγεται *κράσις*· οἷον τὸ ἐνᾶντίον τοῦ ἐνᾶντίον, καὶ ἐγὼ καὶ γὰρ.

26. Ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτοντος μακροῦ φωνήεντος ἡ διφθόγγου τίθεται σημεῖον τι ὅμοιον μὲ τὸ ψιλὸν πνεῦμα, ὅπερ καλεῖται *κορωνίς*· οἷον τὰ νάπαλι.

27. Πολλάκις τὸ τελικὸν βραχὺ φωνήεν τῆς προηγουμένης λέξεως, ὅταν ἡ ἐπομένη ἀρχῇται ἀπὸ φωνήεντος, ἀποβάλλεται, καὶ ἀντ' αὐτοῦ τίθεται ἡ ἀπόστροφος (σημεῖον ὅμοιον τῇ κορωνίδι)· οἷον παρὰ ἡμῶν = παρ' ἡμῶν. Ἡ ἀποβολὴ αὕτη ὀνομάζεται *ἐκθλίψις*.

28. Τὸ σύμφωνον τοῦ ἀποβληθέντος φωνήεντος, εἴαν ᾖναι ψιλὸν κ, π, τ, τρέπεται εἰς δασύ χ, φ, θ, ὅταν ἡ ἐπομένη λέξις δασύνεται· οἷον μετὰ ἡμῶν = μεθ' ἡμῶν.

Συνηρημένα τῆς πρώτης κλίσεως.

Πρώτ.	Ἀρσενικά (Ἑνικός)	Θηλυκά (Ἑνικός)	Πληθυντικός
Ὄν.	ὁ βορρᾶς	ἡ Ἀθηνᾶ	οἱ συκαὶ
γεν.	τοῦ βορρᾶ	τῆς Ἀθηνᾶς	τῶν συκῶν
δοτ.	τῷ βορρᾶ	τῇ Ἀθηνᾶ	ταῖς συκαῖς
αἰτ.	τὸν βορρᾶν	τὴν Ἀθηνᾶν	τὰς συκάς
κλητ.	ὦ βορρᾶ	ὦ Ἀθηνᾶ	ὦ συκαί

ΣΗΜ. Τὸ βορέας συναϊσούμενον διπλασιάζεται τὸ ρ· οἷον βορραῖς.

Γύμνασμα τοῦ 5 μαθήματος.

Γράψον ἐν κράσει τὰ ἐξῆς:
τὰ ἀγαθὰ, τὸ ἐλάχιστον, τὰ ἐμά, τὰ ἄλλα, καὶ ἐκεῖνος, καὶ ἐγὼ, καὶ ἄν, τὰ αὐτὰ τὸ ἀνάπαλιν.

Γράψον ἐν ἐκθλίψει τὰ ἐξῆς:
ἀπὸ ἡμῶν, παρὰ ἡμέραν, κατὰ ὁδόν, κατὰ εὐθείαν,

παρὰ ὀλίγον, ἀπὸ ἐσπέρας, ἀπὸ ἡλίου, ἐπὶ ἀμάξης, ἀντὶ ἐμοῦ, ἀντὶ ἡμῶν, παρὰ ἐκείνου.

Γράψον εἰς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν, γενικὴν καὶ δοτικὴν τὰ ἐξῆς:

γαλῆ, λεοντῆ, χρυσῆ, ἀπλῆ, ἀργυρᾶ, πορφυρᾶ, κυανῆ, ἄλωπεκῆ.

ΜΑΘΗΜΑ 6.

Κλίσις Δευτέρα.

29. Κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν κλίνονται ὀνόματα ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς ος καὶ οὐδέτερα λήγοντα εἰς ον.

Ἑνικός

Πρώτ.	Ἀρσενικόν	Θηλυκόν	Οὐδέτερον
Ὄν.	ὁ λόγος	ἡ νῆσος	τὸ μῆλον
γεν.	τοῦ λόγου	τῆς νήσου	τοῦ μήλου
δοτ.	τῷ λόγῳ	τῇ νήσῳ	τῷ μῆλῳ
αἰτ.	τὸν λόγον	τὴν νήσον	τὸ μῆλον
κλητ.	ὦ λόγε	ὦ νῆσε	ὦ μῆλον

Πληθυντικός

Πρώτ.	Ἀρσενικόν	Θηλυκόν	Οὐδέτερον
Ὄν.	οἱ λόγοι	αἱ νῆσοι	τὰ μῆλα
γεν.	τῶν λόγων	τῶν νήσων	τῶν μῆλων
δοτ.	τοῖς λόγοις	ταῖς νήσοις	τοῖς μῆλοις
αἰτ.	τούς λόγους	τοὺς νήσους	τὰ μῆλα
κλητ.	ὦ λόγοι	ὦ νῆσοι	ὦ μῆλα

30. Εἰς τὰ ὀνόματα τῆς δευτέρας κλίσεως παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς:

α) Τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν ἔχουσι τὰς αὐτὰς καταλήξεις διακρινόμενα ἐκ μόνου τοῦ ἄρθρου.

β') Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ὁμοίας, τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν.

γ') Τὰ δίχρονα εἰς τὸ τέλος τῶν οὐδετέρων, ἐὰν δὲν προκύπτωσιν ἐκ συναιρέσεως, εἶναι βραχέα· οἷον τὰ μῆλα, τὰ ἴωα.

ΣΗΜ. Οἱ κανόνες β' καὶ γ' ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῆς τρίτης κλίσεως.

δ') Τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κλίσεως ἡ ἐνικὴ γενικὴ καὶ δοτικὴ καὶ αἰ πλάγιοι πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ μακροκαταλήκτουσιν.

31. Ἡ δευτέρα κλίσις ἔχει ὅπως καὶ ἡ πρώτη συνηρημένα. Συναيروῦνται δὲ ἐκ τῶν ὀνομάτων τῆς δευτέρας κλίσεως ὅσα ἔχουσι πρὸ τῆς καταλήξεως ο ἢ εἰ οἷον ὁ νόος-νοῦς, τὸ ὀστέον-ὀστοῦν κλπ. Ἐξαίρουνται τὰ ὀρθοὺς καὶ λιθοξόος καὶ τὸ ἀθρόος ἐνίοτε.

Συνηρημένα τῆς δευτέρας κλίσεως.

Ἀρσενικὸν

Οὐδέτερον

Πτώσ.	Ἑνικός	Πληθυντικός	Ἑνικός	Πληθυντικός
ὀν.	ὁ πλοῦς	οἱ πλοῖ	τὸ ὀστοῦν	τὰ ὀστᾶ
γεν.	τοῦ πλοῦ	τῶν πλῶν	τοῦ ὀστοῦ	τῶν ὀστέων
δοτ.	τῷ πλῷ	τοῖς πλοῖς	τῷ ὀστοῷ	τοῖς ὀστοῖς
αἰτ.	τόν πλοῦν	τούς πλοῦς	τὸ ὀστοῦν	τὰ ὀστᾶ
κλητ.	ὦ πλοῦ	ὦ πλοῖ	ὦ ὀστοῦν	ὦ ὀστᾶ

Γέγραμματα τοῦ 6 μαθήματος.

Γράψον εἰς ἅλους τοὺς ἀριθμοὺς καὶ πτώσεις ἑκάθετος τὰ ἑξῆς :

ἄημος, μέθοδος, παράγραφος, ψῆφος, κῆπος, ἄνθρωπος, φύλλον, ἐνδρόν, ῥόδον, σῦκον, δῶρον, κάμηλος, νόσος, δοκός, ἀνεμος, αἶνος, κιβωτός, νοῦς, διπλοῦς, χρυσοῦς, πρόχους.

ΜΑΘΗΜΑ 7.

Κλίσις Τρίτη.

32. Κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν κλίνονται ὀνόματα παντὸς γένους λήγοντα ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς τὰ σύμφωνα *ν, ρ, σ, ξ, ψ*, καὶ εἰς φωνήεντα *α, ι, υ, ω*, ἔχοντα δὲ εἰς τὰς λοιπὰς πτώσεις μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς καὶ κλητικῆς, καὶ λεγόμενα ὡς ἐκ τούτου περιττωσέδδατα.

Ἀρσενικά.

Ἑνικός

Ὄνομα.	ὁ	ποιμήν	κλητὴρ	ἥρωε
γεν.	τοῦ	ποιμένος	κλητῆρος	ἥρωος
δοτ.	τῷ	ποιμένι	κλητῆρι	ἥρωϊ
αἰτ.	τόν	ποιμένα	κλητῆρα	ἥρωα
κλητ.	ὦ	ποιμήν	κλητῆρ	ἥρωε

Πληθυντικός

Ὄνομα.	οἱ	ποιμένες	κλητῆρες	ἥρωες
γεν.	τῶν	ποιμένων	κλητῆρων	ἥρων
δοτ.	τοῖς	ποιμέσι	κλητῆροι	ἥρωσι
αἰτ.	τούς	ποιμένας	κλητῆρας	ἥρωας
κλητ.	ὦ	ποιμένες	κλητῆρες	ἥρωες

Ἑνικός

Ὄνομα.	ὁ	πίναξ	ἄνδρ	ἄνδρας
γεν.	τοῦ	πίνακος	ἄνδρος	ἄνδραντος
δοτ.	τῷ	πίνακι	ἄνδρι	ἀνδριάντι
αἰτ.	τόν	πίνακα	ἄνδρα	ἀνδριάντα
κλητ.	ὦ	πίναξ	ἄνδρ	ἄνδρας

Πληθυντικός

Ὄνομ.	οἱ	πίνακες	λέοντες	ἀνδριάντες
γεν.	τῶν	πινάκων	λεόντων	ἀνδριάντων
δοτ.	τοῖς	πίναξι	λέουσι	ἀνδριάσι
αἵτ.	τούς	πίνακας	λέοντας	ἀνδριάντας
κλητ.	ὦ	πίνακες	λέοντες	ἀνδριάντες

Θηλυκά

Ἑνικός

Ὄνομ.	ἡ	πατρίς	πλάξ	χελιδὼν	λαμπάς
γεν.	τῆς	πατρίδος	πλακὸς	χελιδόνης	λαμπάδος
δοτ.	τῇ	πατρίδι	πλακί	χελιδόνη	λαμπάδι
αἵτ.	τὴν	πατρίδα	πλάκα	χελιδόνα	λαμπάδα
κλητ.	ὦ	πατρίς	πλάξ	χελιδὼν	λαμπάς

Πληθυντικός

Ὄνομ.	αἱ	πατρίδες	πλάκες	χελιδόνες	λαμπάδες
γεν.	τῶν	πατρίδων	πλακῶν	χελιδόνων	λαμπάδων
δοτ.	ταῖς	πατρίσι	πλαξί	χελιδόσι	λαμπάσι
αἵτ.	τάς	πατρίδας	πλάκας	χελιδόνας	λαμπάδας
κλητ.	ὦ	πατρίδες	πλάκες	χελιδόνες	λαμπάδες

Ἑνικός

Ὄνομ.	ἡ	νεότης	χάρις	νύξ
γεν.	τῆς	νεότητος	χαρίτος	νυκτός
δοτ.	τῇ	νεότητι	χαρίτι	νυκτὶ
αἵτ.	τὴν	νεότητα	χάριτα ἢ χάριν	νύκτα
κλητ.	ὦ	νεότης	χάρις	νύξ

Πληθυντικός

Ὄνομ.	αἱ	νεότητες	χάριτες	νύκτες
γεν.	τῶν	νεότητων	χαρίτων	νυκτῶν
δοτ.	ταῖς	νεότησι	χάρισι	νυξί
αἵτ.	τάς	νεότητας	χάριτας	νύκτας
κλητ.	ὦ	νεότητες	χάριτες	νύκτες

Οὐδέτερα

Ἑνικός

Πληθυντικός

ὄν. τοῦ φρέατος	γράφω	τὰ φρέατα	γράμματα
γεν. τοῦ φρέατος	γράφω	τῶν φρέατων	γραμμάτων
δοτ. τῷ φρέατι	γράφω	τοῖς φρέασι	γράμμασι
αἰτ. τὸ φρέαρ	γράφω	τὰ φρέατα	γράμματα
κλητ. ὦ φρέαρ	γράφω	τὰ φρέατα	γράμματα

33. Εἰς τὰ ὀνόματα τῆς γ'. κλίσεως παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

α) Αἱ καταλήξεις ι, α, ας εἶναι βραχεῖαι· οἷον κλητῆρι, κλητῆρα, κλητῆρας κλπ.

β) Πολλὰ τῶν λεγόντων εἰς ηρ συγκόπτουσι τὸ ε τῆς ῥίζης εἰς τινὰς πτώσεις ὡς ἑξῆς: πατήρ γεν. πατρός πατρός, δοτ. πατέρι πατρὶ κλπ.

γ) Τὰ μονοσύλλαβα εἰς μὲν τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τονίζουσι τὴν κατάληξιν, εἰς δὲ τὰς ἄλλας πτώσεις τὴν ῥίζαν· οἷον γεν. ρυκτός, δοτ. ρυκτί, αἰτ. ρυκτα κλπ.

Γέγραπται τοῦ Τ μαθήματος.

Σχημάτισον κατὰ τὰ ἀνωτέρω τὰ ἑξῆς:

λιμήν, κρατήρ, ἄρπαξ, ἐλπίς, βλάβη, Μίνως, φυγὰς, γείτων, σῶφρων, εὐδαίμων, γέρων, δράκων, ἐλέφας, γίγας, ἀθωότης, πένης, μᾶστιξ, ἔρις, σῶμα, χῶμα, ὕδωρ, γέλως, ἰδρώς, ἀλώπηξ.

Γράψον εἰς τὴν ἐνικὴν δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν καὶ εἰς τὴν πληθυντικὴν δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν τὰ ἑξῆς:

πλάξ, αἶξ, παῖς, ζωστήρ, ἀγών, μήν, αἰών, κόραξ, χεῖρ, κηφήν, λαῖλαψ, δελφίς, ἀκτίς, ἀναξ, ὁδοῦς, (ὁδόντος), μήτηρ θυγάτηρ.

ΜΑΘΗΜΑ 8.

Συνηρημένα τῆς τρίτης κλίσεως.

34. Τὰ συνηρημένα τῆς τρίτης κλίσεως εἶναι ὀλιγοπαθῆ ὡς πάσχοντα συναίρεσιν εἰς ὀλίγας πτώσεις καὶ οὐχὶ εἰς ὅλας ὅπως τὰ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κλίσεως, ἅτινα καλοῦνται ὡς ἐκ τούτου ὀλοπαθῆ.

Ἀρσενικά οὐσιαστικά

Ἑνικός

Ὄνομ.	ὁ	βασιλεὺς	ἰχθύς	πῆχυς
γεν.	τοῦ	βασιλέως	ἰχθύος	πήχεως
δοτ.	τῷ	βασιλεῖ (εἶ)	ἰχθυὶ (οἶ)	πήχει (εἶ)
αἶτ.	τόν	βασιλέα	ἰχθύν	πήχυν
κλητ.	ὦ	βασιλεῦ	ἰχθύ	πήχυ

Πληθυντικός

Ὄνομ.	οἱ	βασιλεῖς (έες)	ἰχθύες (υς)	πήχεις (εες)
γεν.	τῶν	βασιλέων	ἰχθύων	πήχεων
δοτ.	τοῖς	βασιλεῦσι	ἰχθύσι	πήχεσι
αἶτ.	τούς	βασιλεῖς (έας)	ἰχθύας (υς)	πήχεις (εας)
κλητ.	ὦ	βασιλεῖς (έες)	ἰχθύες (υς)	πήχεις (εες)

Ἑνικός

Ὄνομ.	ὁ	Διογένης	Ἡρακλῆς
γεν.	τοῦ	Διογένους (εος)	Ἡρακλέους
δοτ.	τῷ	Διογένει (εἶ)	Ἡρακλεῖ (εἶ)
αἶτ.	τόν	Διογένη (εα)	Ἡρακλέα
κλητ.	ὦ	Διόγενα	Ἡράκλειε

Οὐδέτερα

Ἑνικός

Ὄνομ.	τὸ	τεῖχος
γεν.	τοῦ	τείχους (εος)
δοτ.	τῷ	τείχει (εἶ)
αἶτ.	τὸ	τείχος
κλητ.	ὦ	τείχος

Πληθυντικός

τὰ	τείχη (εα)
τῶν	τείχων (έων)
τοῖς	τείχεσι
τά	τείχη (εα)
ὦ	τείχη (εα)

Θηλυκὰ οὐσιαστικά.

Ἑνικός

Ὄνομα.	ῆ	πόλις	ῆχῶ
γεν.	τῆς	πόλεως	ῆχοῦς (όος)
δοτ.	τῇ	πόλει (εἶ)	ῆχοι (όι)
αἶτ.	τῇ	πόλιν	ῆχῶ (όα)
κλητ.	ὦ	πόλι	ῆχοι

Πληθυντικός

Ὄνομα.	αἶ	πόλεις (εες)	ῆχοι
γεν.	τῶν	πόλεων	ῆχῶν
δοτ.	ταῖς	πόλεσι	ῆχοις
αἶτ.	τάς	πόλεις (εας)	ῆχούς
κλητ.	ὦ	πόλεις (εες)	ῆχοι

Ἀρσενικά ἐπίθετα.

Ἑνικός

Ὄνομα.	ὁ	ἀληθής	γλυκὺς
γεν.	τοῦ	ἀληθοῦς (έος)	γλυκέος
δοτ.	τῷ	ἀληθεῖ (εἶ)	γλυκεῖ (εἶ)
αἶτ.	τόν	ἀληθῆ (έα)	γλυκύν
κλητ.	ὦ	ἀληθές	γλυκὺ

Πληθυντικός

Ὄνομα.	οἱ	ἀληθεῖς (έες)	γλυκεῖς (έες)
γεν.	τῶν	ἀληθῶν (έων)	γλυκέων
δοτ.	τοῖς	ἀληθέσι	γλυκέσι
αἶτ.	τούς	ἀληθεῖς (έας)	γλυκεῖς (έας)
κλητ.	ὦ	ἀληθεῖς (έες)	γλυκεῖς (έες)

Οὐδέτερα.

Ἑνικός

Ὄνομα.	τό	ἀληθές	γλυκὺ
γεν.	τοῦ	ἀληθοῦς (έος)	γλυκέος
δοτ.	τῷ	ἀληθεῖ (εῖ)	γλυκεῖ (εῖ)
αἰτ.	τό	ἀληθές	γλυκὺ
κλητ.	ὦ	ἀληθές	γλυκὺ

Πληθυντικός

Ὄνομα.	τά	ἀληθῆ (έα)	γλυκῆ (έα)
γεν.	τῶν	ἀληθῶν (έων)	γλυκέων
δοτ.	τοῖς	ἀληθέσι	γλυκέσι
αἰτ.	τά	ἀληθῆ (έα)	γλυκῆ (έα)
κλητ.	ὦ	ἀληθῆ (έα)	γλυκῆ (έα)

Γύμνασμα τοῦ 8 μαθήματος.

Σχημάτισον κατὰ τὰ ἀνωτέρω τὰ ἐξῆς :

εὐγενής, ἱππεύς, ἀνθρακεύς, ὄφεις, λεγῶ, Σαπφώ, Μαριγώ, ὀφρύς, Δημοσθένης, Περικλῆς, Θεμιστοκλῆς, ἄνθος, δάσος, ὀξύς, ἥρως.

Γράψον εἰς τὴν ἐνικὴν δοτικὴν καὶ κλητικὴν τὰ ἐξῆς :

ἱερεὺς, ἄλιεύς, ἰσχύς, πρᾶξις, πίστις, πειθῶ, Σοφοκλῆς, Ἀριστοφάνης, ψευδής, Διομήδης.

Γράψον εἰς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν τὰ ἐξῆς :

εὐσεβής, εὐτυχής, πόλις, ὄφεις, ἰχθύς, πῆχυς, πέλεκυς, βαρὺς, ταχύς, ἔγχελυς.

Γράψον εἰς τὴν ἐνικὴν δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν τὰ ἐξῆς :

ὄρνις, χάρις, κλείς, ἔρις, σαφής, ἐπιφανής, ἐπιμελής, ἐντελής, ἀμαθής.

ΜΑΘΗΜΑ 9.

Ἀνώμαλα οὐσιαστικά.

35. Ὅσα ὀνόματα κλίνοντα κατὰ τοὺς τύπους τῶν τριῶν κλίσεων, τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν, λέγονται ὀνόμα. Ὅσα δὲ δὲν κλίνονται καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τύπον, λέγονται ἀνώμαλα. Τοιαῦτα εἶναι ἐν παραδείγματι τὰ ἑξῆς:

α) Ὁ Ζεὺς γεν. τοῦ Διὸς κλπ.

β) Ἡ γυνή γεν. τῆς γυναικός, τὸ γάλα τοῦ γάλακτος, ὁ κύων τοῦ κυνός κλπ.

γ) Ὅσα ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἰρσενικά ἢ ὑπλυνά ὄντα ἐν τῷ πληθυντικῷ γίνονται οὐδέτερα· οἷον ὁ σταθμός πληθ. το σταθμά, ὁ δεσμός πληθ. τὰ δεσμά κλπ.

36. Εἰς τὰ ἀνώμαλα συγκαταλέγονται καὶ τὰ ἰδιόκλητα. Εἶναι δὲ ταῦτα α) κύρια τινὰ ὀνόματα ἀνδρῶν συγκεκριμένα ἐπὶ τὸ περιποιητικώτερον· οἷον Κωνσταντῆς ἀντὶ Κωνσταντίνου, Ἀλεξανδρῆς ἀντὶ Ἀλεξάνδρου β) κύρια ὀνόματα ζωνικά· οἷον Θωμᾶς, Ἰησοῦς, καὶ γ) προσηγορικά τινὰ τῆς καθ. μιλημένης σχηματίζοντα καὶ πληθυντικὸν ἀνωμάλως· οἷον Φωμᾶς, Ἀλεωράς, πληθ. Φωμάδες Ἀλεωράδες κλπ.

37. Εἰς τὰ ἀνώμαλα ἐπίσης συγκαταλέγονται καὶ τὰ ἑλλειπτικά· ἥτοι τὰ ἔχοντα μόνον ἓνα ἀριθμὸν ἢ τινὰς πτώσεις. Τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ κύρια ὀνόματα ἐν γένει, ὀνόματά τινὰ ἑορτῶν, ἄτινα ἔχουσι μόνον πληθυντικὸν ἀριθμὸν· οἷον τὰ Παιαθήρεια, τὰ Χριστούγεννα κλπ. καὶ τὰ οὐσιαστικά θεῶν, σέβας κλπ. ἔχοντα μόνον ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν.

Γήννασμα τοῦ 9 μαθήματος.

Γ. Ἰβην εἰς τὰς πτώσεις τοῦ ἐνικῷ ἀριθμοῦ τὰ ἰδιόκλητα

Κοσμάς, παπᾶς, Ἰησοῦς, Μανασσῆς, παρᾶς, Κορβονᾶς.

1. Ἰβον μοι μερικά ἑλλειπτικά κύρια ὀνόματα ἀνδρῶν, πόλεων, χωρῶν, ποταμῶν, λιμνῶν, ὀρέων, καὶ ἑορτῶν.

ΜΑΘΗΜΑ 10.

Περὶ τῶν ἐπιθέτων.

38. Ἐκ τῶν ἐπιθέτων τινὰ μὲν δηλοῦσι τὰ τρία γένη διὰ τριῶν καταλήξεων καὶ λέγονται τρικατάληκτα· οἷον ὁ σοφός, ἡ σοφή, τὸ σοφόν· τινὰ δὲ διὰ δύο, καὶ λέγονται δικατάληκτα· οἷον ὁ ἥσυχος, ἡ ἥσυχος, τὸ ἥσυχον. Κλίνονται δὲ καὶ ταῦτα κατὰ τοὺς τύπους τῶν τριῶν κλίσεων, τοὺς ὁποίους ἐξε-
 ήσαμεν.

39. Τρικατάληκτα ἐπίθετα εἶναι τὰ ἔχοντα ἐν τῇ ὀνομασί-
 τοῦ ἐνικοῦ κατὰληξιν ος, ους, εις, υς, ας·

οἶον	ος	ἀγαθός,	ἀγαθή,	ἀγαθόν.
	ους	χρυσούς,	χρυσή,	χρυσόν.
	εις	χαρίεις,	χαρίεσσα,	χαρίεν
	υς	βαρύς,	βαρεῖα,	βαρύ.
	ας	πᾶς,	πᾶσα	πᾶν
	ας	μέλας,	μέλαινα,	μέλαν

ΣΗΜ. Τὰ λέγοντα ει, ος καὶ ους, ἔαν ἔχωσι πρὸ τῆς καταλήξεως
 ρωνῆεν ἢ ρ σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν εἰς α'· οἷον ἅγιος, ἁγία, ἅγιον,
 καθάρος, καθάρᾳ, καθάρων, ἀργυροῦς, ἀργυρᾶ, ἀργυρῶν.

40. Δικατάληκτα ἐπίθετα εἶναι τὰ ἔχοντα ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ
 ἐνικοῦ κατὰληξιν ης, ωρ, ις·

οἶον	ης	ὁ ἀληθής,	ἡ ἀληθής,	τὸ ἀληθές.
	ωρ	ὁ εὐδαίμων,	ἡ εὐδαίμων,	τὸ εὐδαιμον.
	ωρ	ὁ ἀπάτωρ,	ἡ ἀπάτωρ,	τὸ ἀπατωρ.
	ις	ὁ φιλόπολις,	ἡ φιλόπολις,	τὸ φιλόπολι.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν ἐπιθέτων τῶν λεγόντων εἰς ος καὶ ους εἶναι καὶ
 τινὰ δικατάληκτα, ἰδίως δὲ τὰ σύνθετα· οἷον ὁ ἡμέρος, ἡ ἡμέρος, τὸ
 ἡμέρον — ὁ φιλόπονος, ἡ φιλόπονος, τὸ φιλόπονον — ὁ ταχύπους, ἡ
 ταχύπους, τὸ ταχύπουν.

Γύμνασμα τοῦ 10 μαθήματος.

Διαιρετον εἰς τρία γένη τὰ ἐξῆς ἐπίθετα :

λαμπρός, μικρός, ψυχρός, ὠραίος, δυνατός, ἰσχνός, τάλας, γλυχός, ὀξύς, παχύς, ἀπλοῦς, χρυσοῦς, κόσμιος, δόκιμος, ἐνδοξος, ἐπιμελής, ἀσθενής, εὖνους, φιλόπατρις, σῶφρων, ἔρημος, ἥσυχος, ἡρεμος, πολῦπος, ταχύπλους.

ΜΑΘΗΜΑ 11.

Ἀνώμαλα ἐπίθετα.

41. Τὰ κυριώτερα ἀνώμαλα ἐπίθετα εἶναι τὸ μέγας καὶ πολὺς. Κλίνονται δὲ κατὰ τὰ ἐξῆς παραδείγματα :

Ἀρσενικά

Οὐδέτερα

Ἑνὸς

Ὄνομ.	ὁ μέγας	πολὺς	τὸ μέγα	πολὺ
γεν.	τοῦ μεγάλου	πολλοῦ	τοῦ μεγάλου	πολλοῦ
δοτ.	τῷ μεγάλῳ	πολλῷ	τῷ μεγάλῳ	πολλῷ
αἵτ.	τὸν μέγαν	πολὺν	τὸ μέγα	πολὺ
κλιητ.	ὦ μέγα	πολὺ	ὦ μέγα	πολὺ

Πληθυντικός

Ὄνομ.	οἱ μεγάλοι	πολλοί	τὰ μεγάλα	πολλά
γεν.	τῶν μεγάλων	πολλῶν	τῶν μεγάλων	πολλῶν
δοτ.	τοῖς μεγάλοις	πολλοῖς	τοῖς μεγάλοις	πολλοῖς
αἵτ.	τούς μεγάλους	πολλοὺς	τὰ μεγάλα	πολλά
κλιητ.	ὦ μεγάλοι	πολλοί	ὦ μεγάλα	πολλά

ΣΗΜ. Ἡ ἀνωμαλία κλίνεται καὶ τὸ ἐπίθετον πρῶτος κατὰ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην κλίσιν· οἷον ὁ πρῶτος καὶ πρῶτος, τὸ πρῶτον καὶ πρῶτον. Τὰ δὲ ὀνόματα μέγαν, πολλήν, καὶ πρῶτα κλίνονται ὁμαλῶς κατὰ τὴν πρῶτην κλίσιν.

42. Τὰ ἐπίθετα καθὼς καὶ μετοχαί, αἵτινες εἶναι ὅλαι τρι-
κατάληκτοι, συμφωνοῦσι πρὸς τὰ οὐσιαστικά, εἰς ἃ ἀποδίδον-

ένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν οἷον ὁ φιλόπονος τεχνί-
σα ἀηδών, τὸ εὖοσμον ἄνθος.

Γόμνασμα τοῦ 11 μαθήματος.

ὅν γεν. δοτ. καὶ αἰτ. τοῦ πληθυντικοῦ τὰ ἐξῆς :

ὁς — φωνῆεν μακρόν — βραχεῖα ἡδονή —
ῖος — ἀήρ διαφανής — φίλος εἰλικρινής —
ῖλας — σώφρων γυνή — οὐρανός κυανοῦς —
ῖλαιος — δικαστής πρᾶος — ἀμάρτημα μέγα
πόλῦς — φόρος βαρύς.

ΜΑΘΗΜΑ 12.

Περὶ τῶν παραθετικῶν ἐπιθέτων.

εἰς ὅς ἐπιθετὰ σχηματίζουσι τὰ παραθετικά εἰς
καὶ ὀσάτος, ὅταν ἡ πρὸ τοῦ ο συλλαβὴ ᾖναι μακρά,
πρὸ δύο συμφώνων ἢ διπλοῦ ζ, ξ, ψ, εἰς ὡτερος δὲ
ὅταν ἡ πρὸ τοῦ ο συλλαβὴ ᾖναι βραχεῖα.

εἰς ης, ων καὶ εἰς σχηματίζουσι τὰ παραθετικά εἰς
ἔσάτος, τὰ εἰς ους εἰς ὀστέρος καὶ ὀσάτος,
ῶσάτος, τὰ εἰς υς εἰς ὑτέρος καὶ ὑτάτος κατὰ τὰ
ἴγματα.

παραθετικὸν	συγκριτικὸν	ὑπερθετικὸν
εἰνός	ταπεινότερος	ταπεινότατος
ός	πικρότερος	πικρότατος
ξός	ἐνδοξότερος	ἐνδοξότατος
ς	σοφώτερος	σοφώτατος
ής	ἀληθέστερος	ἀληθέστατος
ίμων	εὐδαιμονέστερος	εὐδαιμονέστατος
εἰς	χαριέστερος	χαριέστατος
οῦς	ἀπλούστερος	ἀπλούστατος
υροῦς	πορφυρώτερος	πορφυρώτατος
ύς	παχύτερος	παχύτατος

45. Ἀνώμαλα παραθετικά εἶναι τὰ ἑξῆς :

καλός	καλλίτερος	καλλιστος καὶ ἄριστος
κακός	χειρότερος	κακιστος καὶ χειρίστος
μέγας	μεγαλεί(η)τερος	μέγιστος
πολύς	πλειότερος	πλειίστος
φίλος	φίλτερος	φίλτατος

Γράμμα τοῦ 12 μαθήματος.

Γράφον τὰ συγκριτικά καὶ ὑπερθετικά τῶν ἑξῆς ἐπιθέτων :

ζωηρός, πυκνός, σεμνός, δροσερός, ἅγιος, ἱκανός,
θερμός, σώφρων, ὑγιής, εὐσεβής, γλυκύς, ὀξύς,
πολυπράγμων, μέγας, μικρός, πρᾶος, πόλύς, καλός,
κακός εὐνους.

Γράφον τὰ ὑπερθετικὰ τὰ ἑξῆς :

Ὁ Ἀριστείδης ἦτο πτωχός ἀλλὰ δίκαιος — Ὁ Σωκράτης ἦτο ἐγκρατής καὶ σώφρων — Ὁ Καλλίας ἦτο πλούσιος — Ἡ δίαίτα τῶν Λακεδαιμονίων ἦτο ἀπλή. — Ὁ Ἀριστοτέλης ἦτο σοφός καὶ μεγαλόνομος. — Αἱ ἄρκτοι εἶναι θηριώδεις. — Αἱ ἀλώπεκες εἶναι πανούργοι. — Τὸ χρέας εἶναι θρεπτικόν. — Τὸ μέλι εἶναι γλυκύ.

ΜΑΘΗΜΑ 13.

Ἀριθμητικά.

46. Τὰ ἀριθμητικά ἐπίθετα διαιροῦνται εἰς ἀπόλυτα, τακτικά καὶ πολλαπλασιαστικά.

47. Ἀπόλυτα λέγονται ὅσα σημαίνουσιν ἀπλῶς τὸν ἀριθμόν. Κλίνονται ἐξ αὐτῶν μόνον τὸ εἷς, τρεῖς καὶ τέσσαρες, τὰ δὲ λοιπὰ μέχρι τοῦ ἑκατὸν εἶναι ἄκλιτα. Ἀπὸ δὲ τοῦ διακόσια καὶ ἑφεξῆς κλίνονται ἑμαλῶς εἰς μόνον τὸν πληθυντικὸν ἀριθμόν· οἷον οἱ διακόσιοι, αἱ διακόσιαι, τὰ διακόσια κλπ.

48. Τὸ εἷς, τρεῖς καὶ τέσσαρες κλίνονται ὡς ἑξῆς :

Ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.	ἀρ. καὶ θηλ.	οὐδ.	ἀρσ.	καὶ θηλ.	οὐδ.
Ὄνομ.	εἷς	μία	ἓν	τρεῖς	τρία	τέσσαρες	τέσσαρα
γεν.	ένός	μιάς	ένός	τριῶν	τριῶν	τεσσάρων	τεσσάρων
δοτ.	ἐνί	μιᾷ	ἐνί	τρισί	τρισί	τέσσαρσι	τέσσαρσι
αἰτ	ἓνα	μίαν	ἓν	τρεῖς	τρία	τέσσαρας	τέσσαρα

ΣΗΜ. Κατὰ τὸ εἷς κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, μηδείς, μηδεμία, μηδέν, κανείς, κανμία, κανέν. κατὰ δὲ τὰ τρεῖς καὶ τέσσαρες κλίνονται: τὰ σύνθετα δεκατρεῖς, δεκατέσσαρες, εἰκοσι-τρεῖς, εἰκοσιτέσσαρες κλπ.

49. Τακτικὰ λέγονται ὅσα σημαίνουσι τάξιν ἢ βαθμόν, ἔχουσι κατάληξιν τοῦ πλην τοῦ δεύτερος, ἑξέδομος καὶ ὀγδόος, καὶ κλίνονται ἑμαλῶς· οἷον πρῶτος, τρίτος, δέκατος, ἑκατοστός κλπ.

50. Πολλαπλασιαστικὰ λέγονται, ὅσα σημαίνουσι ποσάκις τι εἶναι μεγαλειότερον ἄλλου, ἔχουσι κατάληξιν πλοῦς καὶ πλάσιος, καὶ κλίνονται καὶ ταῦτα ἑμαλῶς· οἷο διπλοῦς καὶ διπλῆσιος, τριπλοῦς καὶ τριπλῆσιος, δεκαπλοῦς καὶ δεκαπλῆσιος κλπ.

51. Τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικὰ κλίνονται ἑμαλῶς κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν· οἷον ἡ μονάς γεν. τῆς μονάδος, ἡ δεκάς γεν. τῆς δεκάδος κλπ.

Γύμνασμα τοῦ 13 μαθήματος.

Γράψον τὰ τακτικὰ, πολλαπλασιαστικὰ καὶ οὐσιαστικὰ τῶν ἀριθμῶν 5, 6, 7, 8, 12, 20, 30, 40, 100 καὶ 1000.

5	πέμπτος	πενταπλοῦς καὶ πενταπλάσιος	πεντας
6			

ΜΑΘΗΜΑ 14.

Περὶ τῶν ἀντωνυμιῶν.

52. Αἱ οὐσιαστικαὶ ἀντωνυμίαι ὑποδιαίρουνται α) εἰς τὰς

κυρίως προσωπικὰς ἢ πρωτοτύπους, β') εἰς τὰς αὐτοπαθεῖς καὶ γ') εἰς τὰς ἀλληλοπαθεῖς.

α.) Προσωπικαὶ

α) πρόσωπον			β') πρόσωπον	γ') πρόσωπον
Ἑνικός			Ἑνικός	Ἑνικός
Ὄνομ.	ἐγώ		σύ	
γεν.	ἐμοῦ καὶ μοῦ		σοῦ	
δοτ.	ἐμοὶ καὶ μοι		σοί	λείπει
αἰτ.	ἐμὲ καὶ μέ		σέ	
κλητ.	—		σύ	
Πληθυντικός			Πληθυντικός	Πληθυντικός
Ὄνομ.	ἡμεῖς		ὕμεις καὶ σεις	
γεν.	ἡμῶν		ὕμῶν	
δοτ.	ἡμῖν		ὕμῖν	λείπει
αἰτ.	ἡμᾶς καὶ μᾶς		ὕμᾶς καὶ σᾶς	
κλητ.	—		—	

β.) Αὐτοπαθεῖς

α) πρόσωπον			β') πρόσωπον	γ') πρόσωπον
Ἑνικός				
γεν.	ἐμαυτοῦ - τῆς		σεαυτοῦ - τῆς	ἐαυτοῦ-τῆς-τοῦ
δοτ.	ἐμαυτῶ - τῇ		σεαυτῶ - τῇ	ἐαυτῶ-τῇ-τῷ
αἰτ.	ἐμαυτὸν - τὴν		σεαυτὸν - τὴν	ἐαυτὸν-τὴν-τὸ
Πληθυντικός				
γεν.	ἡμῶν αὐτῶν		ὕμῶν αὐτῶν	ἐαυτῶν
δοτ.	ἡμῖν αὐτοῖς - ταῖς		ὕμῖν αὐτοῖς - ταῖς	ἐαυτοῖς-ταῖς-τοῖς
αἰτ.	ἡμᾶς αὐτοὺς - τὰς		ὕμᾶς αὐτοὺς - τὰς	ἐαυτοὺς-τὰς-τὰ

γ'.) Ἀλληλοπαθεῖς

γεν.	ἀλλήλων	ἀλλήλων	ἀλλήλων
δοτ.	ἀλλήλοις	ἀλλήλαις	ἀλλήλοις
αἰτ.	ἀλλήλους	ἀλλήλας	ἀλλήλα

53. Εἰς τὰς οὐσιαστικὰς ἀντωνυμίας παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

α) Εἰς δὴλῳσιν τοῦ τρίτου προσώπου τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας λαμβάνονται, ὡς γνωστὸν, αἱ ἐπιθετικαὶ ἀντωνυμίαι αὐτός, οὗτος καὶ ἐκεῖνος.

β) Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἔχουσι τρία πρόσωπα, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον καὶ δευτέρον ἔχουσι μόνον ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν γένος, τὸ δὲ τρίτον ἔχει καὶ οὐδέτερον.

γ) Ἡ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου αὐτοπαθὲς ἀντωνυμία ἀπαντᾷται καὶ συγκεκομμένη· οἷον *σαυτοῦ αὐτοῦ κλπ.*

δ) Αἱ ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἔχουσι τρία γένη καὶ κλίνονται ὁμαλῶς εἰς μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ.

Γύμνασμα τοῦ 14 μαθήματος.

Ἀντίγραφον καθαρῶς τὰ ἑξῆς καὶ σημείωσον διὰ μικρᾶς γραμμῆς κάτωθεν τὰς ἐν αὐτοῖς οὐσιαστικὰς ἀντωνυμίας:

Πολλοὶ δυστυχοῦσι καὶ δὲν εἶσαι σὺ μόνος — Ἐπὶ ἀλλοτρίων παραδειγμάτων δίδασκε σεαυτόν, καὶ θὰ εἶσαι μακρὰν τῶν κακῶν — Κανείς δὲν εἶναι ἐλεῦθερος, ὅταν δὲν ἐξουσιάζῃ ἑαυτόν — Σερῖφιός τις ὄνειδιζόμενος, διότι κατήγετο ἐκ μικρᾶς πόλεως εἶπεν « εἰς ἐμὲ μὲν εἶναι ὄνειδος ἢ πατρίς, σὺ δὲ τῆς πατρίδος » — Μὴ πράττετε ἀνάξια σεαυτοῦ — Ὀνειδιζόμενος τις διὰ τὴν δυσγένειαν ἔλεγε « τὸ μὲν ἐμὸν γένος ἐξ ἐμοῦ ἄρχεται, τὸ δὲ σὸν ἐν σοὶ παύεται. » — Οἱ κακοὶ βλάπτουσιν ἀλλήλους — Αἱ κορῶναι εἶναι πιστόταται πρὸς ἀλλήλας — Ὡ παῖδες ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

ΜΑΘΗΜΑ 15.

54. Αἱ ἐπιθετικαὶ ἀντωνυμίαι ὑποδιαίρουσιν α) εἰς κτητικὰς, β') δεικτικὰς, γ') ὀριστικὰς, δ') ἐρωτηματικὰς, ε) ἀορίστους, ς') ἀναφορικὰς καὶ ζ') ἀριθμητικὰς ἢ ἐπιμεριστικὰς.

α.) Κτητικαὶ

ἐπὶ ἑνὸς κτήτορος

Ἑνικός

α) πρόσωπον

β') πρόσωπον

	ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.	ἀρσεν.	θηλ.	οὐδ.
ὄνομ.	ἐμεῖς	ἐμῇ	ἐμὸν	σός	σή	σόν
γεν.	ἐμῶν	ἐμῆς	ἐμοῦ	σοῦ	σῆς	σοῦ
δοτ.	ἐμῷ	ἐμῇ	ἐμῷ	σῷ	σῇ	σῷ
αἰτ.	ἐμὸν	ἐμὴν	ἐμὸν	σὸν	σὴν	σὸν
κλητ.	ἐμεῖ	ἐμῇ	ἐμὸν	[σε	σή	σόν]

Πληθυντικός

ὄνομ.	ἐμεῖς	ἐμαί	ἐμά	σοὶ	σαί	σά
γεν.	ἐμῶν	ἐμῶν	ἐμῶν	σῶν	σῶν	σῶν
δοτ.	ἐμῶν	ἐμαῖς	ἐμοῖς	σοῖς	σαῖς	σοῖς
αἰτ.	ἐμῶν	ἐμαῖς	ἐμά	σοὺς	σάς	σά
κλητ.	ἐμεῖς	ἐμαί	ἐμά	[σοὶ	σαί	σά]

ἐπὶ πολλῶν κητόρων

Ἑνικός

α) πρόσωπον

β') πρόσωπον

	ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.
ὄνομ.	ἡμέτερος—α—ον	ἡμέτερος—α—ον	ἡμέτερος—α—ον
γεν.	ἡμετέρου—ας—ου	ἡμετέρου—ας—ου	ἡμετέρου—ας—ου
δοτ.	ἡμετέρῳ—α—ω	ἡμετέρῳ—α—ω	ἡμετέρῳ—α—ω
αἰτ.	ἡμέτερον—αν—ον	ἡμέτερον—αν—ον	ἡμέτερον—αν—ον
κλητ.	ἡμέτερε—α—ον	ἡμέτερε—α—ον	[ἡμέτερε—α—ον]

Πληθυντικός

ὄνομ.	ἡμέτεροι—αι—α	ὑμέτεροι—αι—α
γεν.	ἡμετέρων—ων—ων	ὑμετέρων—ων—ων
δοτ.	ἡμετέροις—αις—οις	ὑμετέροις—αις—αις
αἰτ.	ἡμετέρους—ας—α	ὑμετέρους—ας—α
κλητ.	ἡμέτεροι—αι—α	[ὑμέτεροι—αι—α]

55. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ἔχουσι δύο πρόσωπα πρῶτον καὶ δεύτερον. Ἡ καστων δὲ πρόσωπον ἔχει τρία γένη καὶ δύο διαφόρους τύπους ὡς ἐκ τοῦ ἐνικοῦ ἢ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῶν κτητόρων οἷον ὁ ἐμός καὶ ὁ ἡμέτερος, ὁ σός καὶ ὁ ὑμέτερος.

ΣΗΜ. Ὡς τριτοπρόσωπος κτητικὴ λαμβάνεται ἐν τῇ σημερινῇ γλώσσῃ ἡ γενικὴ τῆς ἀπαναληπτικῆς ἀντωνυμίας αὐτοῦ ἐπὶ ἐνός κτήτορος καὶ αὐτῶν ἐπὶ πολλῶν.

β.) Δεικτικαί.

56. Δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι ἡ οὗτος, ὅδε καὶ ἐκεῖνος. Καὶ ἡ μὲν ἐκεῖνος κλίνεται ὁμαλῶς καὶ εἰς τὰ τρία γένη, ἡ δὲ οὗτος καὶ ὅδε κλίνονται ὡς ἐξῆς :

Ἐνικός

	ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.	ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.
ὄνομ.	οὗτος	αὕτη	τοῦτο	ὅδε	ἥδε	τόδε
γεν.	τούτου	ταύτης	τούτου	τούδε	τῆσδε	τούδε
δοτ.	τούτῳ	ταύτῃ	τούτῳ	τῷδε	τῇδε	τῷδε
αἰτ.	τούτον	ταύτην	τοῦτο	τόνδε	τήνδε	τόδε
κλητ.	ὦ οὗτος	ὦ αὕτη	—	—	—	—

Πληθυντικός

ὄνομ.	οὗτοι	αὗται	ταῦτα	οἷδε	αἶδε	τάδε
γεν.	τούτων	ταύτων	τούτων	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε
δοτ.	τούτοις	ταύταις	τούτοις	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε
αἰτ.	τούτους	ταύτας	ταῦτα	τούσδε	τάσδε	τάδε
κλητ.	ὦ οὗτοι	ὦ αὗται	—	—	—	—

Γύμνασμα τοῦ 15 μαθήματος.

Μετὰ τρεφον τὰς ἐξῆς προσωπικὰς ἀντωνυμίας εἰς τὰς ἀντιστοιχούσας κτητικὰς :

Ὁ πατήρ μου (= ὁ ἐμός πατήρ) — Οἱ φίλοι μας — Τὰ ἔργα σας — Οἱ διδάσκαλοί μας — Οἱ σύντροφοί σου — Τὸ βιβλίον τοῦ ἀδελφοῦ μας — Ἡ εὐεργεσία τοῦ πατρός σου — Τὸ τετραδίον τοῦ συμμαθητοῦ μου — Τὰ ἔργα τῶν προγόνων μας — Πάτερ ἡμῶν — Μη-τέρ μου.

Μετὰ τρεφον τὰ ἀπαλὴν τὰς ἐξῆς κτητὶ ἀς εἰς προσωπικὰς :

Οἱ ἡμέτεροι γονεῖς (= Οἱ γονεῖς μας ἢ ἰδιοὶ μας γονεῖς) — Οἱ σοὶ φίλοι — Οἱ ὑμέτεροι ἐχθροί — Τὰ σὰ βιβλία — Οἱ σοὶ λόγοι — Τὸ δῶρον τῆς ἐμῆς μητρός — Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ἡμετέρου ἀνταποκριτοῦ — Ἡ βοήθεια τοῦ ἡμετέρου φίλου — Τὰ ἄνθη τοῦ ἐμοῦ κή-που — Οἱ ἐμοὶ δοῦλοι — Τὰ ἐμὰ βιβλία.

ΜΑΘΗΜΑ 16.

γ.) Ὀριστικὴ.

57. Ὀριστικὴ ἀντωνυμία εἶναι ἡ αὐτός, ἥτις κλίνεται ὁμαλῶς εἰς ὅλα τὰ γένη καὶ τοὺς ἀριθμοὺς.

58. Αἱ πλάγιαί πτώσεις τῆς ὀριστικῆς ἀντωνυμίας, ἥτις λαμβάνεται καὶ ὡς τριτοπρόσωπος προσωπική, ἀπαντῶνται πολλάκις κατ' ἀποκοπὴν τῆς αἰ, καὶ τότε εἶναι ὅμοιαι μὲ τὰ ἀρθρα οἷαν αὐτοῦ καὶ τοῦ, αὐτῷ καὶ τῷ, αὐτῶν καὶ τῶν κλπ.

δ.) Ἑρωτηματικὴ

59. Ἑρωτηματικὴ ἀντωνυμία εἶναι ἡ τίς, ἥτις ἐν μὲν τῇ

ἐνικῇ ὀνομαστικῇ δέχεται πάντοτε ὀξεῖαν, τὰς δὲ ἄλλας πτώσεις τονίζει ἐπὶ τῆς ῥίζης. Κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς :

	Ἐνικός	Πλῆθυν.	Ἐνικός	Πλῆθυν.
	Ἄρσεν. καὶ Θηλ.		Οὐδέτερον	
Ὄνομ.	τις	τίνες	τί	τίνα
γεν.	τίνος	τίνων	τίνος	τίνων
δοτ.	τίνι	τίσι	τίνι	τίσι
αἰτ.	τίνα	τίνας	τί	τίνα

ε.) Ἀόριστος

60. Ἀόριστος εἶναι ἡ ἐγκλιτικὴ ἀντωνυμία *τις*.

61. Μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοι τινες λέξεις ἢ μεταβιβάζουσι τὸν ἴδιον ἑαυτῶν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγούμενης ὡς ὀξεῖαν ἢ ἀποβάλλουσιν αὐτόν. Αἱ τοιαῦται λέξεις λέγονται ἐγκλιτικαί.

62. Ἐγκλιτικαὶ εἶναι ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία *τις*, αἱ πλάγιοι πτώσεις τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν *μοῦ, μοί, μέ, σοῦ, σοί, σέ*, αἱ συγκεκριμέναι πλάγιοι πτώσεις τῆς αὐτός, τοῦ, τόν κλπ. τὰ ἐπιρρήματα *πῶς, ποῦ, ποτέ, ποθέν*, καὶ τὰ μόρια *τέ, γέ, πέρ, δέ*.

63. Αἱ λέξεις αὗται μεταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγούμενης, ὅταν ἐκείνη ᾖναι προπαροξύτονος, προπερισπωμένη ἢ ἄτονος, ἄλλως δὲ ἀποβάλλουσιν αὐτόν ὡς ἀνθρώπος *τις*, σῶμά *τινος*, εἴ *τις*.

ΣΗΜ. Ὅταν ἡ προηγούμενη λέξις ᾖναι παροξύτονος καὶ ἡ ἐγκλιτικὴ δισύλλαβος, τότε ἡ ἐγκλιτικὴ φυλάττει τὸν τόνον τῆς ὡς φίλοι *τινές*.

64. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία κλίνεται ὡς ἐξῆς :

Ἑνικός

Πληθυντικός

	Ἄρσεν. καὶ θηλ.	οὐδ.	ἄρτ. καὶ θηλ.	οὐδέτ.
Ὄνομ.	τίς	τί	τινές	τινά
γεν.		τινός		τινῶν
δοτ.		τινὶ		τισὶ
αἰτ.	τινά	τί	τινάς	τινά

Γόνησμα τοῦ 16 μαθήματος.

Γράφον τὴν ὀριστικὴν ἢ ἐπαναληπτικὴν ἀντωνυμίαν εἰς ὅλα τὰ γένη, τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς πτώσεις.

Τόνισον κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ἀγγλικῶν αἰξῆς :

ἄνθρωποι τινες — ζῶον τι — ἦλθε ποτε — σοφός τις —
μῦθοι τινες — λέγε μοι — δάνεισον μοι — φίλου τινος
— ἐχθροὶ τινες — Εἰ τινος φίλιαν διώκεις, τὸν τρόπον
ἐξετάζει.

ΜΑΘΗΜΑ 17.

5.) Ἀναφορικά.

65. Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἶναι ἡ ὅς, ἡ, ὅ, ἥτις μετὰ τοῦ
μορίου περ γίνεται ὅπερ, ἥπερ, ὅπερ, μετὰ δὲ τῆς ἀρίστου
τίς ὅστις, ἥτις, ὅ, τι. Κλίνονται δὲ ἡ μὲν ὅς ὁμαλῶς καθὼς
καὶ ἡ ὅπερ, ἥτις φυλάττει τὸ περ ἀμετάβλητον καθ' ὅλας τὰς
πτώσεις, ἡ δὲ ὅστις ὡς ἐξῆς :

	Ἑνικός			Πληθυντικός		
	ἄρσεν.	θηλ.	οὐδ.	ἄρσεν.	θηλ.	οὐδ.
Ὄν.	ὅστις	ἥτις	ὅ, τι	οἵτινες	αἵτινες	ἅτινα
γεν.	οὗτινος	ἥστινος	οὗτινος	ὄντινων	ἄντινων	ὄντινων
δοτ.	ὅτινι	ἥτινι	ὅτινι	οἴστισι	αἴστισι	οἴστισι
αἰτ.	ὄντινα	ἥντινα	ὅ, τι	οὗστίνας	ἄστίνας	ἅτινα

ζ'. Ἀριθμητικαὶ ἢ ἐπιμεριστικαὶ

65. Ἀριθμητικαὶ ἢ ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι ἢ ἑτερος, ἐκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος, πᾶς, ἀμφότεροι.

67. Αἱ ἀριθμητικαὶ ἀντωνυμίαι κλίνονται ὁμαλῶς καθ' ὅλα τὰ γένη, τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς πτώσεις.

68. Ἡ ἀντωνυμία ἀμφότεροι (=οἱ δύο) ἔχει μόνον πληθυντικὸν ἀριθμὸν οἷον ἀμφότεροι, ἀμφότεραι, ἀμφότερα.

ΣΗΨ. Κατὰ τὸ ἕτερος κλίνονται καὶ αἱ σύνθετοι οὐδέτερος, μηδέτερος.

68. Πλὴν τῶν δεικτικῶν, ἀναφορικῶν καὶ ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν, τὰς ὁποίας εἶδμεν ἄνωτέρω, εἶναι καὶ αἱ ἐξ ἧς αἰτίαι ἐπονομάζονται συσχετικαὶ ἢ ἀνταποδοτικαί, καὶ κλίνονται ὁμαλῶς εἰς ὅλα τὰ γένη, τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς πτώσεις.

Δεικτικά	Ἀναφορικά	Ἐρωτηματικά
τόσος	οἷος	πόσος
τοσαῦτος	ὅποιος	ποῖος
τοιοῦτος	ὅσος	πηλίκος
τηλικούτος	ἐπόσος	πότερος

ΣΗΨ. Ἡ ὁποῖος μετὰ μέν τοῦ ἄρθρου εἶναι ἀπλῶς ἀναφορική, ἄνευ δ' αὐτοῦ συσχετική ἀναφορική.

Γύμνασμα τοῦ 47 μαθήματος.

Ἀντίγραφον καθαρῶς τοῦ 47, καὶ σημείωσον διὰ μικρᾶς γραμμῆς κάτωθεν τὰς ἐν αὐτῇ εἰρηστικὰς ἀντωνυμίας :

Ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι μανθάνουσι τὰ κάλλιστα, οἵτινες τὰ κάλλιστα μιμοῦνται — Ὁ Σωκράτης, ἐρωτηθεὶς, τίνων ὁ λόγος ἰσχύει περισσότερον, εἶπεν ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ πράξις εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν λόγον — Ὁ Ἀνάχαρσις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος, τί εἶναι πολέμιον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, αὐτοὶ εἶπεν εἰς ἑαυ-

τούς—Τοιοῦτος γίνου πρὸς τοὺς γονεῖς σου, ὅποιοι
θὰ ἡῦχεσο νὰ γείνουν εἰς σεαυτὸν οἱ παῖδές σου—
Δέν θὰ ἡμπόδιζον οἱ νόμοι ἕκαστον νὰ ζῇ κατὰ τὴν
ἐξουσίαν του, ἐάν ὁ ἕτερος δέν ἐβλάπτε τὸν ἕτερον.

Ἀντίγραφον καθαρῶς τὰ ἐξῆς, καὶ ἴδες ἀντὶ τοῦ † τὴν κατάλληλον
ἀναφορικὴν ἀντωνομίαν.

Οἱ ἄνθρωποι † δέν ἐργάζονται, δέν πρέπει νὰ τρώ-
γῃσι—Ἡ ἀλώπηξ † κοιμᾶται, ὄρνιθας δέν πιάνει—
Ζηλωταὶ εἶναι ἐκεῖνοι † κατὰ τὸν βίον δέν ὑπέστησαν
συμφοράς—Εἶναι οὐτιδανὸς ἄνθρωπος † νομίζει ἄλ-
λον φίλον μεγαλῆτερον τῆς πατρίδος του—Μακά-
ριος εἶναι † περιουσίαν καὶ νοῦν ἔχει—Πᾶν κλῆμα †
δέν φέρει καρπὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται
—Τὸ ὀπωρικὸν † δέν εἶναι ὠριμον βλάπτει—Περί-
ριξε τὰ πάθη † βλάπτουσι.

ΜΑΘΗΜΑ 18.

Περὶ τῶν Ῥημάτων.

69. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος διακροῦνται εἰς ἀπλοῦς καὶ συν-
θέτους, καὶ ἀπλοῖ μὲν εἶναι ὁ ἐνεστώς, ὁ παρατατικός καὶ ὁ
ἀόριστος, σύνθετοι δὲ ὁ μέλλων, ὁ παρακείμενος καὶ ὁ ὑπερ-
συντελικός.

70. Οἱ χρόνοι ἐκφέρουσι τὴν διάθεσιν τὴν σημασινομένην ὑπὸ
τοῦ ῥήματος κατὰ διαφόρους τρόπους, οἵτινες ὀνομάζονται ἐγ-
κλίσεις, καὶ εἶναι ὅτι αἱ πτώσεις εἰς τὸ ὄνομα.

71. Αἱ ἐγκλίσεις εἶναι πέντε : ὀριστική, ὑποτακτική, εὐ-
κτική, προστακτική καὶ ἀπαρέμφατος.

ΣΗΜ. Μεταξὺ τῶν ἐγκλίσεων συγκαταλέγεται καὶ ἡ μετοχή ἐν τῷ
σχηματισμῷ τῶν ῥημάτων, ἣν καὶ ἀποτελεῖ ἴδιον μέρος λόγου.

73. Ἐκ τῶν πέντε ἐγκλίσεων ἡ μὲν εὐκτική εἶναι σύνθετος
πάντοτε, ἡ δὲ ἀπαρέμφατος δέν παρεμφαίνει πρόσωπον καὶ
ἀριθμόν.

73. Τὰ ῥήματα διαιρούμενα ὡς πρὸς τὸν τονισμόν εἰς βαρυτόνα, καὶ περισπώμενα ἢ σνηρημένα σχηματίζονται καὶ κατὰ δύο διαφόρους τρόπους, οἵτινες ἐν τῇ γραμματικῇ ὀνομάζονται συζυγίαι, καὶ εἶναι ὅ,τι αἱ κλίσεις εἰς τὸ ὄνομα.

Συζυγία τῶν βαρυτόνων

Φωνὴ ἐνεργητικὴ

Ἑνεστώς

Ὀριστικὴ

- Ἐν. 1 λύω
2 λύεις
3 λύει

- Πλ. 1 λύομεν
2 λύετε
3 λύουσι καὶ λύουν

ὑποτακτικὴ

- Ἐν. 1 λύω
2 λύῃς
3 λύῃ

- Πλ. 1 λύωμεν
2 λύητε
3 λύωσι

Εὐκτικὴ

- Ἐν. 1 ἤθελον λύει (η)
2 ἤθελες λύει
3 ἤθελε λύει

- Πλ. 1 ἤθελομεν λύει
2 ἤθέλετε λύει
3 ἤθελον λύει

Προστακτικὴ

- Ἐν. 2 λύε
3 ἄς λύῃ

- Πλ. 2 λύετε
3 ἄς λύωσι καὶ ἄς λύουν

Ἀπαρέμφατος
λύειν

Μετοχὴ

- ὁ λύων,
ἡ λύουσα,
τὸ λύον

Παρατατικός

Ὀριστικὴ

- Ἐν. 1 ἔλυον
2 ἔλυες
3 ἔλυε

- Πλ. 1 ἐλύομεν
2 ἐλύετε
3 ἔλυον

Παρακείμενος

			Ὄριστική		Πλ.		1 ἠθέλωμεν ἔχει	λύνει λύνον
Εν.	1	ἔχω	λύνει (η) λύνον	ἢ	ἔχω	2 ἠθέλετε ἔχει		
	2	ἔχετε			3 ἠθέλον ἔχει			
	3	ἔχει						
Πλ.	1	ἔχομεν				Προστακτική		
	2	ἔχετε				Εν.	2 ἔχε λελυμένον	
	3	ἔχουσι ἢ ἔχουν					3 ἄς ἔχη λύται ἢ ἄς ἔχη λελυμένον	

ὑποτακτική			Πλ.		
Εν.	1 ἔχω	λύνει (η) ἢ λελυμένον	2 ἔχετε λελυμένον	λύνον ἢ λελυμένον	λύνον ἢ λελυμένον
	2 ἔχετε		3 ἄς ἔχουσι λύσει ἢ ἄς ἔχουσι λελυμένον		
	3 ἔχη		Ἀπαρέμφατος		
Πλ.	1 ἔχομεν	λύνει (η) ἢ λελυμένον	ἔχον λελυμένον	λύνον ἢ λελυμένον	λύνον ἢ λελυμένον
	2 ἔχετε		Μετοχή		
	3 ἔχουσι		ὁ ἔχων		

Εὐκτική			Πλ.		
Εν.	1 ἠθέλον ἔχει (η)	λύνει (η)	ὁ ἔχων	λύνον	λύνον
	2 ἠθέλες ἔχεις		ἡ ἔχουσα		
	3 ἠθέλεον ἔχει		τὸ ἔχον		

ὑπερσυντελικός

Ὄριστική			Πλ.		
Εν.	1 εἶχον	λύνει (η)	1 εἶχομεν	λύνει (η)	λύνον
	2 εἶχετε		2 εἶχετε		
	3 εἶχε		3 εἶχον		

Μέλλων (διαρκής)

Ὄριστική			Πλ.		
Εν.	1 θά λύω καὶ θέλω	λύνει (η)	1 θά λύωμεν καὶ θέλωμεν	λύνει	λύνον
	2 θά λύης καὶ θέλεις		2 θά λύητε καὶ θέλετε		
	3 θά λύῃ καὶ θέλει		3 θά λύουσι καὶ θέλουσι		

Μέλλων (ἀκαριαῖος)

Ὁριστική

Ἐν. 1	θὰ λύσω καὶ θέλω	$\left. \begin{array}{l} \lambda \\ \text{λύ} \\ \text{σει} \\ \text{(-)} \end{array} \right\}$	Πλ. 1	θὰ λύσωμεν καὶ θέλωμεν	$\left. \begin{array}{l} \lambda \\ \text{λύ} \\ \text{σει} \\ \text{(-)} \end{array} \right\}$
2	θὰ λύσης καὶ θέλεις		2	θὰ λύσητε καὶ θέλετε	
3	θὰ λύσῃ καὶ θέλῃ		3	θὰ λύσωσι καὶ θέλουσι	

Ἀόριστος

Ὁριστική		Πλ. 1	ἤθελωμεν λύσει
Ἐν. 1	ἔλυσα	2	ἤθελετε λύσει
2	ἔλυσας	3	ἤθελον λύσει
3	ἔλυσε	Προστακτική	
Πλ. 1	ἐλύσαμεν	Ἐν. 2	λύσον
2	ἐλύσατε	3	ἄς λύσῃ
3	ἔλυσαν	Πλ. 2	λύσατε
ὑποτακτική		3	ἄς λύσωσι
Ἐν. 1	λύσω	Ἀπρέμφατος	
2	λύσης	λύσαι	
3	λύσῃ	Μετοχή	
Πλ. 1	λύσωμεν	ὁ λύσας,	
2	λύσητε	ἡ λύσασα,	
3	λύσωσι	τὸ λύσαν	
Εὐκτική			
Ἐν. 1	ἤθελον λύσει (ῆ)		
2	ἤθελες λύσει		
3	ἤθελε λύσει		

74. Οἱ σύνθετοι χρόνοι καὶ ἡ εὐκτική ἐγκλισις σχηματίζονται διὰ τῶν βοηθητικῶν ῥημάτων θέλω, ἔχω καὶ τοῦ συνδετικοῦ εἶναι.

75. Ἐκ τῶν βοηθητικῶν ῥημάτων τὸ εἶναι εἶναι ἐλλιπὲς ἔχον μόνον ἐνεστώτα, παρατατικὸν καὶ μέλλοντα, καὶ σχηματίζομενον ὡς ἑξῆς :

Ἑνεστώς

Ὅριστική

Ἐν. 1	εἶμαι	Πλ. 1	εἴμεθα
2	εἶσαι	2	εἴσθε
3	εἶναι	3	εἶναι

Παρατατικός

Ὅριστική			
Ἐν. 1	ἤμην	Πλ. 1	ἤμεθα
2	ἦσο	2	ἦσθε
3	ἦτο	3	ἦσαν
Προστακτική			
Ἐν. 2	ἔσο	Πλ. 1	ἦθέλομεν
3	ἄς ἦναι (ἔστω)	2	ἦθέλετε
		3	ἦθελον

ὑποτακτική			
Ἐν. 1	ἦμαι	Πλ. 1	ἦμεθα
2	ἦσαι	2	ἦσθε
3	ἦναι	3	ἦναι
Προστακτική			
Ἐν. 2	ἔσο	Πλ. 1	ἦθέλομεν
3	ἄς ἦναι (ἔστω)	2	ἦθέλετε
		3	ἦθελον

Εὐχτική			
Ἐν. 1	ἦθελον	Πλ. 1	ἦμεθα
2	ἦθελες	2	ἦσθε
3	ἦθελε	3	ἦναι
Προστακτική			
Ἐν. 2	ἔσο	Πλ. 1	ἦθέλομεν
3	ἄς ἦναι (ἔστω)	2	ἦθέλετε
		3	ἦθελον

Μετοχή

Ὅριστική

θά ἦμαι, θά ἦσαι κλπ. ἢ θέλω εἶναι ἢ εἶσθαι κλπ.

Γύμνασμα τοῦ 18 μαθήματος.

Γράψον εἰς τὴν προστακτικὴν καὶ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεστώτος τὰ ἑξῆς :

Πλέκω, τρίβω, πείθω, κρίνω, κωλύω, διδάσκω, νομίζω, φροντίζω. σπουδάζω, ταράττω.

Σχημάτισον κατὰ τὸ ἀνωτέρω τὰ ἑξῆς :

Κλείω, σείω, παιδεύω, κωλύω, ἀκούω.

Γράφον εἰς τὸν διαρκῆ μέλλοντα τὰ ἐξῆς :

Γράφω, ἀλείφω, φωνάζω, ἐλπίζω, αὐξάνω, ἀρχίζω, πιστεύω.

ΜΑΘΗΜΑ 19.

Φωνή παθητική

Ἐνεστώς

Ὅριστική		Πλ.	1	ἠθέλομεν	} λύεσθαι
Ἐν.	1	λύομαι	2	ἠθέλετε	
	2	λύεσσαι	3	ἠθελον	
	3	λύεται			

Πλ.	1	λύομεθα
	2	λύεσθε
	3	λύονται

ὑποτακτική

Ἐν.	1	λύομαι
	2	λύῃσαι
	3	λύῃται

Πλ.	1	λύομεθα
	2	λύῃσθε
	3	λύονται

Ἑκτική

Ἐν.	1	ἤθελον	} λύεσθαι
	2	ἤθελες	
	3	ἤθελε	

Προστακτική

Ἐν.	2	λύου
	3	ἄς λύῃται

Πλ.	2	λύεσθε
	3	ἄς λύονται

Ἀπαρέμματος

λύεσθαι

Μετοχή

ὁ λυόμενος

ἡ λυομένη

τὸ λυόμενον

Παρατατικός

Ὅριστική

Ἐν.	1	ἐλύομην
	2	ἐλύεσο
	3	ἐλύετο

Πλ.	1	ἐλύομεθα
	2	ἐλύεσθε
	3	ἐλύοντο

Παρακείμενος

Ὄριστική			Πλ.		
Εν.	1	ἔχω λυθῇ ἢ εἴμαι	Πλ.	1	ἠθέλομεν εἶναι ἢ εἰσθαί
	2	ἔχεις » εἶσαι		2	ἠθέλετε »
	3	ἔχει » εἶναι		3	ἠθελον »
			Προσπατική		
Πλ.	1	ἔχομεν » ἢ εἵμεθα	Εν.	2	ἔσο λελυμένος
	2	ἔχετε » εἴσθε		3	ἄς ἦναι ἢ ἔστω λελυ-
	3	ἔχουσι » εἶναι			μένος
			Πλ.	2	ἔστε λελυμένοι
				3	ἄς ἦναι ἢ ἔστωσαν λε-
					λυμένοι
Ἰπποκτική			Ἀπαρέμφατος		
Εν.	1	ἔχω ἢ ἔμαι	εἶναι ἢ εἴσθε λελυμένος		
	2	ἔχης ἢσαι	ἢ λελυμένοι		
	3	ἔχῃ ἦναι			
Πλ.	1	ἔχομεν ἢ μεθα			
	2	ἔχῃτε ἢε			
	3	ἔχωσι ἢαι			
			Μετοχή		
Εν.	1	ἠθέλον εἶναι	ὁ λελυμένος		
	2	ἠθέλει »	ἡ λελυμένη		
	3	ἠθέλεν »	τὸ λελυμένον		

Μέλλω (διαρκής)

Ὄριστική			Πλ.		
Εν.	1	θά λυώμαι εἶναι	Πλ.	1	θά λυώμεθα καὶ θέλομεν
	2	θά λυῖς εἶσαι		2	θά λυήσθε θέλετε
	3	θά λυῖται εἶναι		3	θά λυῶνται θέλουσι

Μέλλω (ἀκαριαίως)

Ὄριστική			Πλ.		
Εν.	1	θά λυθῶμαι εἶναι	Πλ.	1	θά λυθώμεν καὶ θέλομεν
	2	θά λυθῇς εἶσαι		2	θά λυθῇτε θέλετε
	3	θά λυθῇ εἶναι		3	θά λυθῶσι θέλουσι
					ἢ θέλουν

Ἀόριστος

		Ὅριστική		Πλ.	1	ἠθέλομεν λυθῇ
Ἐν.	1	ἐλύθη			2	ἠθέλετε λυθῇ
	2	ἐλύθης			3	ἠθέλον λυθῇ
	3	ἐλύθη				
Πλ.	1	ἐλύθημεν				Προστακτική
	2	ἐλύθητε		Ἐν.	2	λύθητι
	3	ἐλύθησαν			3	ἄς λυθῇ
		Ὑποτακτική		Πλ.	2	λυθῇτε
Ἐν.	1	λυθῶ			3	ἄς λυθῶσι
	2	λυθῇς				Ἀπαρέμφατος
	3	λυθῇ				λυθῆναι
Πλ.	1	λυθῶμεν				Μετοχή
	2	λυθῇτε				ὁ λυθείς
	3	λυθῶσι				ῆ λυθείσσι
		Εὐκτική				τὸ λυθέν.
Ἐν.	1	ἠθέλον λυθῇ				
	2	ἠθέλες λυθῇ				
	3	ἠθέλε λυθῇ				

Γύμνασμα τοῦ 19 μαθήματος.

Σχημάτισον κατὰ τὸ ἀνωτέρω τὰ ἐξῆς :

Πιστεύομαι, κωλύομαι, παιδεύομαι. κυλίομαι.

Γράψον εἰς τὴν προστακτικὴν, ἀπαρέμφατον καὶ μετοχὴν τοῦ ἐνεστώτος τὰ ἐξῆς :

Γράφομαι, ἀκούομαι, πιστεύομαι, κλείομαι, διδάσκομαι, πείθομαι, ἐλκύομαι.

ΜΑΘΗΜΑ 20.

76. Εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν βαρυτόνων ῥημάτων παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς :

α') Ἡ προστακτικὴ ἔγκλισις ἔχει μόνον δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον, ὅπερ ἐκφέρεται ἀναλελυμένως διὰ τοῦ ἄς· οἷον ἄς λέη, ἄς λέηται κλπ.

β') Πλὴν τοῦ ἐνεστώτος, παρακειμένου καὶ ἀορίστου οἱ λοιποὶ χρόνοι ἔχουσι μόνον ὀριστικὴν ἔγκλισιν.

γ') Ἡ σημερινὴ γλῶσσα ἔχει δύο μέλλοντας, διαρκῇ καὶ ἀκαριαίῳ. Καὶ ὁ μὲν σημαίνει τὸ πολλάκις καὶ κατ' ἐπανάληψιν γενησόμενον, ὁ δὲ τὸ ἅπαξ.

ΣΗΜ. Οἱ ἀνωτέρω κανόνες ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῶν περισπωμένων ῥημάτων.

δ') Ὁ ἐνεργητικὸς ἀόριστος ἔχει κατὰ λέξιν σα, ὁ παθητικὸς θην καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου μένος· οἷον ἐλυ-σα, ἐλύ-θην· λε-λυ-μένος. Αἱ καταλήξεις αὗται γίνονται ὕα, φθην, μμένος, ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως ὦ ἦναι χειλέοφωνον ἢ πτ, ξα, χθην, γμένος, ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως ὦ ἦναι οὐρανισκόφωνον ἢ ττ (σσ), σα σθην σμένος, ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως ὦ ἦναι ὀδοντόφωνον ἢ ῥ.

		Ἐνεστώς	ἀορ. ἐνεργ.	ἀορ. παθητ.	μετοχ. Π. παρακ.
χειλέοφωνα	π	λείπω	ἔλειψα	ἐλείφθην	λελειμμένος
	θ	τρίβω	ἔτριψα	ἐτρίφθην	τετριμμένος
	φ	γράφω	ἔγραψα	ἐγράφθην	γεγραμμένος
	πτ	κρύπτω	ἔκρυψα	ἐκρυφθην	κεκρυμμένος
οὐρανισκόφωνα	κ	πλέκω	ἔπλεξα	ἐπλέχθην	πεπλεγμένος
	γ	λέγω	ἔλεξα	ἐλέχθην	λελεγμένος
	χ	βρέχω	ἔβρεξα	ἐβρέχθην	βεβρεγμένος
	ττ	πράττω	ἔπραξα	ἐπράχθην	πεπραγμένος
ὀδοντόφωνα	τ	[ἀνύτω]	ἤνυσα	ἤνυσθην	[ἤνυσ(σ)μένος]
	δ	σπένδω	ἔσπεισα	ἐσπείσθην	ἐσπεισμένος
	θ	πείθω	ἔπεισα	ἐπείσθην	πεπεισμένος
	ζ	νομίζω	ἐνόμισα	ἐνομίσθην	νενομισμένος

ε') "Όταν τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως γράμμα ᾖναι ἀμετάθετον λ, ρ, σ, ἡ καταλήξις τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου ἀποβάλλει τὸ σ, καὶ τὸ πρὸ αὐτῆς ε τρέπεται εἰς ει, τὸ δὲ α εἰς α μακρόν ἢ η ἐνίοτε καὶ τὸ ι καὶ υ βραχὺ εἰς ι καὶ υ μακρόν.

ΣΗΜ. Τὸ ν πρὸ τῶν καταλήξεων θην καὶ μένος εἰς τινα μὲν ἀποβάλλεται εἰς τινα δὲ φυλάττεται τρεπόμενον πρὸ τοῦ μ εἰς σ ἢ μ.

ἀμετάθετα		Ἐνεστῶς	ἀορ. ἐνεργ.	ἀορ. παθητ.	μετοχ. Π. παρκ.
	λ	στέλλω	ἔστειλα	ἐστάλ(θ)ην	ἐσταλμένος
		ψάλλω	ἔψαλα	ἐψάλ(θ)ην	ἐψαλμένος
	ρ	κρίνω	ἔκρινα	ἐκρίθην	κεκριμένος
		μολύνω	ἐμόλυνα	ἐμόλυνθην	μεμολυσμένος ἢ [μεμολυμένος]
	ρ	σπείρω	ἔσπειρα	ἐσπάρ(θ)ην	ἐσπαρμένος

ς') Ῥήματά τινα σχηματίζουν ἀορίστον δεύτερον ἀντὶ πρώτου. Ἐχει δὲ ὁ μὲν ἐνεργητικὸς ἀορ. ε' τὰς καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσιν, ὁ δὲ παθητικὸς ἔχει τὰς αὐτάς μὲ τὸν πρῶτον ἀνευ τοῦ θ.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπαρέμφατος τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορ. θ' περισπᾶται ἐπὶ τῆς ληγούσης, ἡ δὲ μετοχὴ ὀξύνεται.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

	Ὅριστ.	Ἰ' ποτ.	Προστ.	Ἀπαρμ.	Μετοχ.
Παρατ.	ἔφρυγον	Ἐνεστῶς φεύγω	φεύγε	φεύγειν	φεύγων
Ἀορ. β'.	ἔφρυγον	Ἀορ. β'. φύγω	φύγε	φύγειν	φύγων

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

	Ὅριστ.	Ἰ' ποτ.	Προστ.	Ἀπαρμ.	Μετοχ.
Ἀορ. α'.	ἐβρέχθην	Ἀορ. α'. βρεχθῶ	βρέχθητι	βρεχθῆναι	βρεχθεὶς
Ἀορ. β'.	ἐβράχην	Ἀορ. β'. βραχῶ	βράχθητι	βραχῆναι	βραχεὶς

ζι) Τὰ πλεῖστα τῶν σχηματιζόντων ἀορ. εἴ παθητικὸν πρῶ-
πουσιν εἰς τε τὸν ἀόριστον καὶ τὴν μετοχὴν τοῦ παθητικοῦ
παρκασιμένον τὸ ῥιζικόν ε ἢ εἰ εἰς α· οἷον στρέφω, ἐστράφη,
ἐστραμμένος, σπείρω, ἐσπάρην, ἐσπαρμένος.

η) Οἱ δεῦτεροι ἀόριστοι τῶν ῥημάτων ἐργαίαι, εὐρίσκω καὶ
λέγω εἰς τὸ δεῦτερον πρόσωπον τῆς προστακτικῆς ὀζυτονούν-
ται· οἷον ἐλθέ, εἶρε, εἰπέ. Οἱ δὲ τοῦ λαμβάνω καὶ βλέπω
διφοροῦνται· οἷον λάβε καὶ λαβέ, ἴδε καὶ ἰδέ.

Γέννημα τοῦ 20 μαθήματος.

Γράψον εἰς τὴν προστακτικὴν, ἀπαρέμνηστον καὶ μετοχὴν τοῦ ἀο-
ρίστου ὅ· τὰ ἑξῆς :

λαμβάνω (ἐλαβον), ἔρχομαι (ἦλθον), βλέπω (εἶδον),
εὐρίσκω (εὑρον), βάλλω (ἔβαλον), τρώγω (ἔφαγον),
λέγω (εἶπον), μανθάνω (ἔμαθον), τυγχάνω (ἔτυχον).

Γράψον εἰς μέλλοντα ἀκαριστὸν τὸν ὀζυτονόητον τῶν ἑξῆς :

Ἡ χελιδὼν πορεύεται — Τοὺς ἀνοήτους διδάσκο-
μεν διὰ τοῦ λόγου — Ὁ βοὺς σὺρει τὸ ἄροτρον — Ὁ
σπορεὺς σπείρει τὸν σπόρον — Ὁ παῖς συντρίβει τοὺς
βώλους — Τὸν ἵππον πρέσει ὁ ἵπποκόμος — Ὁ κύων
φυλάττει τὴν οἰκίαν — Ὁ λέων ἀναρπάζει τὰ ζῶα —
Ὁ θεὸς κολάζει τοὺς κακοὺς καὶ ἀνταμείβει τοὺς
ἀγαθοὺς — Ὁ ἐργαζόμενος ἀνάλαμβάνει τοὺς καρ-
ποὺς τῶν κόπων του — Ὁ κηπουρὸς φυτεύει τὰ δέν-
δρα — Τὸ ὀπωρικὸν ὠριμαίνει — Ὁ σιδηρουργὸς ἐργά-
ζεται τὸν σίδηρον — Ἡ ἐρημεὶς ἀναγγέλλει χαρο-
ποιά — Ὁ χρυσὸς λάμπει — Ὁ φίλος ψάλλει — Ὁ διδά-
σκαλος ἐξετάζει τὸν μαθητὴν — Ὁ σχολινοπλόκος
πλέκει σχοινία.

ΜΑΘΗΜΑ 21.

Συζυγία τῶν περιπωμένων

77. Τὰ περισπόμενα ὑποδιαγοῦνται εἰς τρεῖς ἄλλας μερικωτέρας συζυγίας, εἰς τὰ σχηματιζόμενα τὴν ἀπαρέμφοτον τοῦ ἑνερ. ἑνεστώτος εἰς *ἀν*, εἰς *ειν*, εἰς *οῦν*· οἷον τὸ *νικᾶν*, τὸ *γίλειν*, τὸ *δηλοῦν*.

ΦΩΝΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ

Γ'. ΣΥΖΥΓΙΑ

Β'. ΣΥΖΥΓΙΑ

Α'. ΣΥΖΥΓΙΑ

ἑνεστώς

Ἑν.	1	ἑνὼ	Ἑν.	1	δηλῶ
	2	νικᾷς		2	δηλοῖς
	3	νικᾷ		3	δηλοῖ
Πλ.	1	νικῶμεν	Πλ.	1	δηλοῦμεν
	2	νικᾶτε		2	δηλοῦτε
	3	νικῶσι		3	δηλοῦσι

ἑνεστώς,

Παρατατικός

Ἑν.	1	ἐφίλουν	Ἑν.	1	ἐδήλουν
	2	ἐφίλεις		2	ἐδήλους
	3	ἐφίλει		3	ἐδήλου
Πλ.	1	ἐφιλοῦμεν	Πλ.	1	ἐδηλοῦμεν
	3	ἐφιλείτε		2	ἐδηλοῦτε
	2	ἐφίλουν		3	ἐδήλουν

ἑνεστώς,

ΦΩΝΗ ΠΑΘΗΤΙΚΗ

Γ'. ΣΥΖΥΤΙΑ

Β'. ΣΥΖΥΤΙΑ

Α'. ΣΥΖΥΤΙΑ

Ἑρ'εστώς

Ἑν.	1	δηλοῦμαι
	2	δηλοῦσαι
	3	δηλοῦται
Πλ.	1	δηλούμεθα
	2	δηλοῦσθε
	3	δηλοῦνται

Ἑν.	1	φιλοῦμαι
	2	φιλεῖσαι
	3	φιλεῖται
Πλ.	1	φιλούμεθα
	2	φιλεῖσθε
	3	φιλοῦνται

Παρατατικός

Ἑν.	1	ἐδηλούμην
	2	ἐδηλοῦσο
	3	ἐδηλοῦτο
Πλ.	1	ἐδηλούμεθα
	2	ἐδηλοῦσθε
	3	ἐδηλοῦντο

Ἑν.	1	ἐφιλούμην
	2	ἐφιλεῖσο
	3	ἐφιλεῖτο
Πλ.	1	ἐφιλούμεθα
	2	ἐφιλεῖσθε
	3	ἐφιλοῦντο

Ἑν.	1	νικῶμαι
	2	νικᾶσαι
	3	νικᾶται
Πλ.	1	νικώμεθα
	2	νικᾶσθε
	3	νικῶνται

Ἑν.	1	ἐνικώμην
	2	ἐνικᾶσο
	3	ἐνικᾶτο
Πλ.	1	ἐνικώμεθα
	2	ἐνικᾶσθε
	3	ἐνικῶντο

ἐκκλίσθη

ἐκκλίσθη

Ἑν.	νικῶμαι	Ἑν.	1	φιλῶμαι	Ἑν.	1	δηλῶμαι
	νικᾷσαι		2	φιλῆσαι		2	δηλῶσαι
	νικᾷται		3	φιλῆται		3	δηλῶται
Πλ.	νικώμεθα	Πλ.	1	φιλώμεθα	Πλ.	1	δηλώμεθα
	νικᾷσθε		2	φιλῆσθε		2	δηλῶσθε
	νικῶνται		3	φιλῶνται		3	δηλῶνται
Ἑν.	1	Ἑν.	1	ῥθελον	Ἑν.	1	ῥθελον
	2		2	ῥθελεις		2	ῥθελεις
	3		3	ῥθελει		8	ῥθελει
Πλ.	1	Πλ.	1	ῥθελομεν	Πλ.	1	ῥθελομεν
	2		2	ῥθελετε		2	ῥθελετε
	3		3	ῥθελον		3	ῥθελον
Ἑν.	2	Ἑν.	2	φιλοῦ	Ἑν.	2	δηλοῦ
	3		3	ᾗς φιλήται		3	ᾗς δηλώται
Πλ.	2	Πλ.	2	φιλεῖσθε	Πλ.	2	δηλοῦσθε
	3		3	ᾗς φιλῶνται		3	ᾗς δηλῶνται
Ἀπαφίμ.	νικᾷσθαι			φιλεῖσθαι			δηλοῦσθαι
Μετοχή	δ νικώμενος			δ φιλούμενος			δ δηλούμενος
	ῆ νικωμένη			ῆ φιλουμένη			ῆ δηλουμένη
	τὸ νικώμενον			τὸ φιλούμενον			τὸ δηλούμενον

78. Τὰ φωνηεντόληκτα πρὸ τῶν καταλήξεων τοῦ ἐνεργ. καὶ παθ. ἀορίστου καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παθ. παρακειμένου ἔχουσιν ἑκτός τινων ἑξαίρεσεων ἐν μὲν τῇ ἀ. καὶ β'. συζυγίᾳ η, ἐν δὲ τῇ γ'. ω.

ΣΥΖΥΓΙΑ			ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ			ἐνεργ.			ἀορ. παθητ.			Π. Παρ.α.		
ἀ.	ησα,	ηθην,	ημένος	νικῶ	ἐνίκησα	ἐνίκηθην	ἐνίκηθην	νεκικημένος	ἐνίκηθην	ἐνίκηθην	νεκικημένος	ἐνίκηθην	ἐνίκηθην	νεκικημένος
β'.	ησα,	ηθην,	ημένος	φιλῶ	ἐφίλησα	ἐφίληθην	ἐφίληθην	πεφίλημένος	ἐφίληθην	ἐφίληθην	πεφίλημένος	ἐφίληθην	ἐφίληθην	πεφίλημένος
γ'.	ωσα,	ωθην,	ωμένος	δηλῶ	ἐδήλωσα	ἐδήλωθην	ἐδήλωθην	δεδηλωμένος	ἐδήλωθην	ἐδήλωθην	δεδηλωμένος	ἐδήλωθην	ἐδήλωθην	δεδηλωμένος

ἑξαίρεσις

ἀ.	ασα,	ασθην,	ασμένος	γελῶ	ἐγέλασα	ἐγέλασθην	γεγελασμένος
β'.	εσα,	εσθην,	εσμένος	τελῶ	ἐτέλεσα	ἐτέλεσθην	τετελεσμένος
γ'.	οσα,	—	—	ἄμυνώ	ᾔμυσα	—	—

79. Τοὺς συνθέτους χρόνους σχηματίζουνσι βαρυτόνως ὡς ἑξῆς :

ENERGETIKA

ἀ. συζυγία

Παρ.α. ἔχω νικήσει ἢ ἔχω νενικημένον
Ἵπερ. ἔχον νικήσει ἢ εἶχον νενικημένον

ΠΑΘΗΤΙΚΑ

ἀ. συζυγία

ἔχω νικηθῇ ἢ εἶμαι νενικημένος
εἶχον νικηθῇ ἢ ἦμην νενικημένος

θὰ νικῶμαι καὶ θέλω νικᾶσθαι
θὰ νικηθῶ καὶ θέλω νικηθῆ

β'. συζυγία

ἔγω φιλοῦμαι ἢ εἶμαι περιληγμένος
εἶχον φιλοῦμαι ἢ ἔμην περιληγμένος
ὅζ φιλοῦμαι καὶ θέλω φιλεῖσθαι
ὅζ φιλοῦμαι καὶ θέλω φιλεῖσθαι

γ'. συζυγία

ἔγω δηλοῦμαι ἢ εἶμαι δεδηλωμένος
εἶχον δηλοῦμαι ἢ ἔμην δεδηλωμένος
ὅζ δηλοῦμαι καὶ θέλω δηλοῦσθαι
ὅζ δηλοῦμαι καὶ θέλω δηλοῦσθαι

Μελ. (2) θὰ νικῶ καὶ θέλω νικᾶ
Μελ. (3) θὰ νικῶ καὶ θέλω νικᾶ

β' συζυγία

Παρά. ἔγω φιλοῦμαι ἢ ἔγω περιληγμένος
ἔχον φιλοῦμαι ἢ εἶχον περιληγμένος
Μελ. (2) ὅζ φιλοῦ καὶ θέλω φιλεῖ
Μελ. (3) ὅζ φιλοῦ καὶ θέλω φιλεῖ

γ'. συζυγία

Παρά. ἔγω δηλοῦμαι ἢ ἔγω δεδηλωμένος
ἔχον δηλοῦμαι ἢ εἶχον δεδηλωμένος
Μελ. (2) ὅζ δηλοῦ καὶ θέλω δηλοῦ
Μελ. (3) ὅζ δηλοῦ καὶ θέλω δηλοῦ

80. Τὰ ῥήματα τῆς γ' συζυγίας ἢ σημερινῇ γλῶσσαι συνηματίζεαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βαρυν-
τόνως προσθέτουσα τὴν κατὰ λήξιν ἰω ἀντὶ ω· οἷον διασθῶ (ο) ἰω ἀντὶ διασθῶ κλπ.

Γύμνασμα τοῦ 24 μαθήματος.

Σχημάτισον κατὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ τὰ ἐξῆς :

Τιμῶ τιμῶμαι, εὐεργετῶ εὐεργετοῦμαι, ἐλευθερῶ ἐλευθεροῦμαι.

Τρέψον τὰ ἐνικὰ εἰς πληθυντικὰ καὶ τὰ ἐνέπαλιν :

Ὁ δίκαιος τιμᾷ τὴν ἀρετὴν—Ὁ Φαρισαῖος ἐφίλει τὰς πρωτοκαθεδρίας—Τὴν λύπην τῆς ψυχῆς δηλοῖ τὸ πρόσωπον—Οἱ μαθηταὶ ἡρώτων—Ὁ φίλος ποθεῖ τὴν πατρίδα—Οἱ νικῶντες εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐστεφανοῦντο—Μὴ λησμόνει τὰς εὐεργεσίας—Εὐεργέται καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἀκόμη—Ἄς μὴ καυχᾶται ὁ πλούσιος διὰ τὸν πλοῦτόν του.

Μὴ ἀποδίδῃς κακὸν ἀντὶ κακοῦ—Ἐάμνε τὸ καλὸν καὶ ἀπόφευγε τὸ κακόν—Ἀπόφευγε πᾶσαν πλεονεξίαν—Βοήθει τοὺς ἀδικουμένους—Εὐεργέται τοὺς πένητας—Ἀποστρέφου τὸ ψεῦδος—Μὴ κακολόγει τινα—Προσπάθει νὰ ζῇς ἀσφαλῶς—Ἀποδέχου μᾶλλον δικαίαν πενίαν ἢ πλοῦτον ἀδικον—Μὴ ζήλευε τοὺς ἐξ ἀδικιῶν κερδαίνοντας—Ἐπιμελοῦ κοπιάζῃς ἐν ὧσιν εἶσαι νέος—Ἦσο εὐσεβεῖς εἰς τὸν Θεόν, εὐγνώμων εἰς τοὺς γονεῖς καὶ εὐεργέτας σου καὶ φιλόανθρωπος πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους—Κόλαζε τὰ πάθη, ἵνα μὴ κολάζῃσαι ὑπ' αὐτῶν.

Τὰ ἀνωτέρω τρέψον εἰς ὑποτακτικὴν προσθέτων τὸ ῥῆμα πρέπει ὡς ἐξῆς :

Πρέπει νὰ μὴ ἀποδίδῃς κακὸν ἀντὶ κακοῦ κλπ.

ΜΑΘΗΜΑ 22.

Περὶ αὐξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ

81. Ἐκτός τῶν μεταβολῶν, τὰς ὁποίας τὸ ῥῆμα λαμβάνει ἐν τῷ τέλει καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἐνίοτε, λαμβάνει προσέτι καὶ προσθήκας τινάς ἐν τῇ ἀρχῇ ὡς ἑξῆς :

α) Ὁ παρατακτικὸς καὶ ὁ ἄοριστος, ὅταν τὸ ῥῆμα ἀρχῇται ἀπὸ συμφώνου, λαμβάνουσιν ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης ε, τὸ ὅποιον λέγεται συλλαβικὴ αὐξησης ὡς ἡ ἀρχή, ἔγραψα, ἔγραψα.

β) Ὅταν τὸ ῥῆμα ἀρχῇται ἀπὸ βραχέος φωνήεντος, εἰς τὸν παρατ. καὶ ἄοριστον τρέπεται τούτο εἰς μακρόν, καὶ ἡ προπῇ αὐτῇ ὀνομαζέται χρονικὴ αὐξησης. Καὶ τὸ μὲν α καὶ ε τρέπεται εἰς η, τὸ ο εἰς ω, τὸ ι καὶ ῑ βραχὺ εἰς ι καὶ ῑ μακρόν, τὸ αι εἰς ω, τὸ αι εἰς η καὶ τὸ αι καὶ εἰ εἰς ηι ὡς οἶον

α	ἀκούω	ἤκουον	αι	αἰστέω	ᾠστέον
ε	ἐλπίζω	ἤλπίζον	αι	αἰσθάνομαι	ᾠσθάνομαι
ο	ὀνειδίζω	ὀνειδίζον	αι	αἰσθάνομαι	ᾠσθάνομαι
ι	ἰκτετέω	ἰκτετέον	εἰ	εἰσέρχομαι	ᾠσέρχομαι
υ	ὑδρίζω	ὑδρίζον			

82. Ἐν τῇ αὐξήσει τῶν ῥημάτων συμβαίνουσιν αἱ ἑξῆς ἀνομαλίαι :

α) Εἰς τινὰ ῥήματα τὸ ἀρχαῖον ε τρέπεται εἰς ει ὡς οἶον ἔρχομαι, ἔλκωμαι, ἔλκωμαι, ἔλκωμαι, ἔλκωμαι, ἔλκωμαι, κλπ. Τὰ δὲ ἀρχόμενα ἀπὸ η, ω, ει καὶ οι δὲν αὐξάνουσι.

β) Τὸ ἐορτάζω δὲν τρέπει τὸ ε εἰς η ἀλλὰ τὸ ο εἰς ω ὡς οἶον ἐορτάζω, ἐορτάζομαι.

γ) Τὸ θέλω σχηματίζει παρατακτικὸν ἡθέλω ἐκ τοῦ ἐθέλω καὶ ἄοριστον ἡθέλωσαι. Τὸ δὲ βούλομαι, θέλω καὶ μέλλω τρέπουν πολλὰς τὴν συλλαβικὴν αὐξησης εἰς χρονικὴν ὡς οἶον

ἔθουλόμην καὶ ἡθουλόμην, ἐδυνάμην καὶ ἡδυνάμην, ἔμελλον καὶ (ἡμελλον.)

83. Τὰ ῥήματα τὰ σύνθετα ἐκ προθέσεων λαμβάνουσι τὴν αὐξήσιν συντίθως ἐντὸς τῆς προθέσεως, καὶ τὸ λεκτικὸν φωνῆεν τῆς προθέσεως ἐκθλίβεται πλὴν τῆς πρὸ καὶ περὶ οἷον παρὰ-θέλω παρὲβ.λεπου, προγράφω προέγραγον, περιλαμβάνω περιλαμβάναν κλπ.

ΣΗΜ. Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ εὐ καὶ δυς αὐξάνουσιν ἔσωθεν μὲν, ὅταν τὸ ἀρκτικὸν φωνῆεν τῆς βίξεως ἵνα βραχύ, ἐξώθεν δέ, ὅ αἰ ἵνα ὑ. φωνον. Ὅταν δὲ ἵνα φωνῆεν μακρόν, τὰ ἀπὸ τοῦ δυς αὐξάνουσιν ἐξώθεν, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ εὐ μένουσιν ἀναύξητα· οἷον εὐαρεστῶ, δυσαρεστῶ, εὐηρέστουν, δυσηρέστουν, εὐτυχῶ δυστυχῶ, γυτύχουν ἐδυστύχουν, εὐτημέρῳ δυστημέρῳ, εὐτημέρουν ἐδυστημέρουν κλπ.

84. Ἡ μετοχὴ τοῦ παθ. παρακειμένου, ὅταν τὸ ῥήμα ἀρχηται ἀπὸ ἐνὸς ἀπλοῦ συμφωνοῦ ἐκτὸς τοῦ ρ ἢ ἀπὸ δύο, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον ἄφωνον καὶ τὸ δεύτερον ἀμετάβολον, ἐπαναλαμβάνει πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως τὸ ἀρκτικὸν συμφωνον καὶ τὸ τοιοῦτον ὀνομάζεται ἀναδιπλασιασμός· οἷον λέω λελυμένος, γράφω γεγραμμένος. Ἄλλως λαμβάνει μόνον αὐξήσιν· οἷον μύξανω μύξημένος, ῥάπτω ῥραμμένος, ἔπιθω ἐπιτημένος, ἐτρέφω ἐστραμμένος κλπ.

ΣΗΜ. α'. Πολλάκις μεταχειρίζομεθα τὴν μετοχὴν τοῦ παρακειμένου ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ· οἷον διωγμένος, γραμμένος κλπ.

ΣΗΜ. β'. Ὅταν τὸ ῥήμα ἀρχηται ἀπὸ θασέος συμφωνοῦ χ, ψ, θ ἐν τῷ ἀναδιπλασιασμῷ τρέπεται εἰς ψιλὸν κ, π, τ· οἷον χωνεύω κέχωνεμένος, φονεύω πεφονευμένος, θύω τεθυμένος.

Γύμνασμα τοῦ 22 μαθήματος.

Γράψον εἰς τὸ πρῶτον πρόσωπον τῆς ὀριστικῆς τοῦ παρακειμένου, ὑπερσυντελικῆς καὶ ἀκαριαίου μέλλοντος τὰ ἐξῆς:

Φορῶ, ἐπιθυμῶ, ἐνοχλῶ, ἐνοχλοῦμαι, καυχῶμαι, μελαγχολῶ, τιμωρῶ, θεωρῶ, μισθῶ, στεφανῶ, στεφάνουμαι.

Γράψον εἰς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεστώτος καὶ ἀορίστου τὰ ἑξῆς:

Ἐρωτῶ ἐρωτῶμαι, φθονῶ φθονοῦμαι, ἀνορθῶ ἀνορ-
θοῦμαι.

Γράψον εἰς ἀόριστον τὸν ἐνεστώτα τῶν ἑξῆς:

Ἡ ἀηδὼν κελαδεῖ—Ἡ δορκὰς πηδᾷ εἰς τὰ ὑψηλά
—Μελετῶμεν τὰ σπουδαῖα—Τὸ ἔαρ ἢ φύσις μειδιᾷ
—Οἱ ἄτακτοι μαθηταὶ τιμωροῦνται—Ὁ κύων ὕλα-
κτεῖ—Τὰ ἄγρια ζῶα ζῶσιν ἐλεύθερα—Ὁ ἀλέκτωρ
λαλεῖ—Ἡ μέλισσα βομβεῖ—Τὸ νήπιον κοιμᾷται.

Γράψον εἰς τὸ πρῶτον πρόσωπον τῆς ὁριστικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἀορίστου καὶ εἰς τὴν μετοχὴν τοῦ παθ. παρακειμένου τὰ ἑξῆς:

Ἠλέκω, βρέγω, ταραττώ, ῥάπτω, ζήλεύω, πολίῳ,
κρύπτω, δοξάζω, χωρῶ, φωτίζω, θεραπεύω, ὀνο-
μάζω, κτιζώ, πλουτίζω.

Γράψον εἰς τὸ πρῶτον πρόσωπον τῆς ὁριστικῆς τοῦ παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου τὰ ἑξῆς:

Δέχομαι, νομίζω, ἀκροάζομαι, ἐλεῶ, ἐργάζομαι,
ἐορτάζω, δύναιμι, ἀγαπῶ, ὀνομάζω, οἰκῶ, αὐξάνω,
εὐδοκιμῶ, δυσκολεύομαι, προγράφω, περιστρέφω,
ὑπογράφω, εὐλογῶ, ὠφελῶ, ἤχῳ.

ΜΑΘΗΜΑ 23.

Περὶ τῶν ἀκλίτων μερῶν τοῦ λόγου.

*Επιρρήματα.

85. Τὰ ἐπιρρήματα διαιροῦνται εἰς ἑνδεκα εἶδη τὰ ἑξῆς:

α') Τοπικά ἐδῶ, ἐκεῖ, μέσα, ἔξω, ἄνω, κάτω, κλπ.

β') Χρονικά τώρα, αὐριον σήμερον, χθές κλπ.

γ') Τροπικά εὔ, καλῶς, κακῶς, ἀμισθί, ἀσπραπηδόν, ἐναλλάξ, τροχάδην κλπ.

δ') Ποσοτικά ἢ ἀριθμητικά ἄπαξ, δίς, τρίς, τετράκις, πολλάκις κλπ.

ε') Ἐπιτατικά λίαν, ἄγαν, σφόδρα, μάλιστα κλπ.

ς') Βεβαιωτικά ναί, μάλιστα.

ζ') Ἀρνητικά καὶ ἀπαγορευτικά δέν, οὐ (οὐκ οὐχ) οὐχί, ὅχι, μή κλπ.

η') Ὀμοτικά μὲν.

θ') Διστακτικά, τάχα, τυχόν, ὅθην κλπ.

ι') Εὐκτικά εἶθε, ἄμποτε.

ια') Ἐξηγητικά ἔχουν, δηλαδή, δηλονότι κλπ.

86. Εἰς τὰ ἐπιρρήματα παρκατηρουνεν τὰ ἑξῆς:

α) Τὰ τροπικά εἶναι ὅλα σχεδὸν παράγωγα.

β) Τὸ ἐπιρρημα μάλιστα ἐν τῇ σημερινῇ γλώσσῃ εἶναι συνήθως βεβαιωτικόν, καὶ σπανίως ἐπιτατικόν.

γ) Τὰ ποσοτικά ἢ ἀριθμητικά σημαίνουσι τὸ πόσας φορές γίνεται τι, ἔχουσι δὲ κατ'ἀληθεῖν καὶ ὅσον δεκάκις—δέκα φορές—πλὴν τοῦ ἄπαξ, δίς, τρίς.

δ) Τὸ οὐ πρὸ φωνήεντος ψιλουμένου γίνεται οὐκ πρὸ δὲ δασυνομένου οὐχ. Μεταχειριζόμεθα δὲ αὐτὸ σπανιώτατα ἐν τῇ σημερινῇ γλώσσῃ.

ε) Ἐκ τῶν συσχετικῶν ἢ ἀνταποδοτικῶν ἀντωνυμιῶν γίνονται καὶ τὰ ἀνταποδοτικά ἐπιρρήματα συσχετιζόμενα πρὸς ἄλληλα διὰ τῆς ἀντωνυμικῆς σχέσεως τῆς ἐρωτήσεως, τῆς ἀναγοφῆς, καὶ τῆς δεξιῶς, καὶ εἶναι τοπικά, χρονικά καὶ τροπικά.

Ἐρωτηματικά· πόθεν, ποῦ, ποῖ, πῆ, πότε, πῶς.

Ἀναφορικά· ὅθεν, ὅπόθεν, ἐνθα, ὅποι, ὅπου, ὥς, ὅπως.

Δεικτικά· ἐνθεν, ἐκεῖθεν, ἐντεῦθεν, ἐνταῦθα, αὐτοῦ, ὧδε, οὕτως.

Γύμνασμα τοῦ 23 μαθήματος.

Τῶν ἑξῆς ἐπιρρημάτων γράψον χωριστὰ ἕκαστον εἶδος:

Πρῶτ', πέραν, μακράν, ταχέως, τότε, ὀκτάκις, χιλιάκις, ἐπάνω, παντοῦ, κατόπιν, πολύ, δικαίως, ἑλληνιστί, μόλις, δηλονότι, τοῦτέστιν, ἄμποτε, ὀπισθεν, ἀναφανδόν, δεῦρο, ὀρθῶς, ἐπιμελῶς, τάχα, περίπου, πιθανόν, οὐχί, ἐγγυς.

Ἀντιγράφον ὀρθῶς τὰ ἑξῆς, καὶ σημείωσον τὰ μακρὰς γραμμὰς κάτωθεν τὰ ἐν αὐτοῖς ἐπιρρήματα:

Ἀδίκως νὰ μὴ ἀποκτᾷς χρήματα—Ὁ Θεὸς ὑπάρχει πανταχοῦ—Ὁ ἀλέκτωρ ἐξυπνᾷ ἐνωρίς—Τὸ ἀμρικτυονικὸν συνέδριον συνήρχετο εἰς τοῦ ἔτους—Ἐπτάκις τῆς ἡμέρας αἰνοῦμεν τὸν Θεόν—Ὁ Ἡράκλειτος ἔκλαιε πάντοτε—Ἡ γραμματικὴ εἶναι ἐπιστήμη, ἣτις μᾶς διδάσκει νὰ λαλοῦμεν καὶ νὰ γράφωμεν ὀρθῶς—Ὑπερέχθη τὸν εἶλον λίαν φιλοφρόνως—Ἡ πόλις κεῖται πέραν τοῦ ποταμοῦ

ΜΑΘΗΜΑ 24.

Προθέσεις.

87. Αἱ προθέσεις διαίρουνται ὡς ἐκ τῆς συντάξεως εἰς μοινοπτώτους ἢτοι μετὰ μιᾶς πτώσεως συντασσόμενας, διπτῶτους μετὰ δύο καὶ τριπτῶτους μετὰ τριῶν ὡς ἑξῆς:

Μοινοπτώτοι μετὰ γενικῆς ἐκ, πρό, ἀπὸ, ἀντί.

» μετὰ δοτικῆς ἐν, σέν.

» μετὰ αἰτιατικῆς εἰς, ἀγὰ, μέ.

Διπτῶτοι μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς διὰ, κατά, μετά, ἐπέρ, περί.

Τρίπτοι μετὰ γενικῆς, δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς παρὰ, πρὸς, ἐπί, ὑπὸ.

88. Εἰς τὰς προθέσεις παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

α') Ἡ ἀπὸ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ γλώσσῃ συντάσσεται καὶ μετὰ αἰτιατικῆς· οἷον ἔρχομαι ἀπὸ τῆς οἰκίας.

β') Ἡ ἀμφὶ δὲν ἀπαντᾷται συνήθως κατὰ σύνταξιν ἀλλὰ μόνον κατὰ σύνθεσιν· οἷον ἀμφίβολος, ἀμφιρρεπής.

γ') Πλὴν τῶν ἀνωτέρω κυριωτάτων προθέσεων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι τιθέμεναι πρὸ τῶν ὀνομάτων οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ῥημάτων· εἶναι δὲ αἱ ἑξῆς: Ἐνεκα ἄχρι, μέχρι, πλήν, χωρὶς, ἄνευ (μετὰ γενικῆς) καὶ αἱ αἰτιατικαὶ οὐσιαστικῶν τινῶν προθετικῶς λαμβανόμεναι οἷον χάριν χρημάτων, δίκην προβάτων κλπ.

Γύμνασμα τοῦ 24 μαθήματος.

Τῶν ἑξῆς συνθέτων ῥημάτων γράψον χωριστὰ τὴν πρόθεσιν καὶ χωριστὰ τὸ ῥῆμα.

Περιγράφω, ἀνέρχομαι, ἐμβαίνω, συλλέγω, εἰσχωρῶ, καθορίζω, διαλέγομαι, μετανοῶ, μετέρχομαι, ὑποβλέπω, ἀφαρπάζω, ὑπέχω, ἀνθίσταμαι προσμένω, ἐπιστρέφω, ὑπομένω, ὑπερέχω, ἀφοπλίζω.

Γράψον ἐπὶ τοῦ πίνακος τὰς προθέσεις κατὰ τὴν σύνταξιν των.

ΜΑΘΗΜΑ 25.

Σύνδεσμοι καὶ ἐπιφωνήματα.

89. Οἱ σύνδεσμοι διαίρουνται εἰς δέκα εἶδη τὰ ἑξῆς:

α') Συμπλεκτικοὶ καί, τέ, καὶ ἀποφατικῶς οὐδέ, μηδέ, οὔτε, μήτε.

ε') Ἀντιθετικοὶ μὲν, δὲ, ἀλλά, μέντοι, ὅμως, ἄν, καί.

γ') Διαζευκτικοὶ ἤ, ἥτοι, εἴτε.

δ') Ὑποθετικοὶ εἰ, ἐάν, ἄν, ἥν.

ε') Χρονικοὶ ὅτε, ὁπότε, ὅταν, ἕως, πρίν, ἀφ' οὗ, ἐν ᾧ, ἄμα.

ς') Αἰτιολογικοὶ διότι, ἐπειδὴ, ὅτι.

ζ') Τελικοὶ ἵνα, νά, ὅπως, μή, μήπως.

η') Συμπερασματικοὶ ἢ συνολογιστικοὶ λοιπόν, ἄρα, ὥστε.

θ') Ἀπορηματικοὶ ἄρα, ἄρά γε, μή.

ι') Εἰδικοὶ ὅτι, ὡς.

90. Τὰ ἐπιφωνήματα δὲν εἶναι κυρίως λέξεις, ἀλλὰ φθόγγοι τινὲς ἐναεθροὶ δηλοῦντες ἀορίστως αἰσθημὰ τι ἢ πάθος ψυχικόν. Δύνανται δὲ καὶ ταῦτα νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰ ἀκόλουθα εἶδη:

α') Τὸ κλητικόν ὦ οἶον ὦ Σώκρατες.

β') Εἰς τὸ θαυμάσιον ὦ οἶον ὦ τοῦ θαύματος! καὶ τὰ ἐκπληκτικὰ ἃ, πᾶ, παπᾶ.

γ') Τὰ θρηνητικὰ οἶμοι, οἶαί, ᾄ, ἀλλοίμονον φεῦ.

δ') Τὰ γελαστικὰ ἃ, αἰ.

ε') Τὰ ἐπαινετικὰ εὖ γε.

ς') Τὰ ἀποτρεπτικὰ ἄπαγε.

Γύμνασμα τοῦ 25 μαθήματος.

Τῶν ἐξῆς συνδέσμων καὶ ἐπιφωνημάτων γράψον χωριστὰ ἕκαστον εἶδος:

Ἀλλά, καί, δέ, μή, ἄρα, ἄρα, ὅπως, ὥστε, διότι, λοιπόν, ἥτοι, πρίν, ἕως, νά, ὅτι, ἐάν, μήπως, εἰ, ὡς, ἀφ' οὗ, ἰού, βαβαί, παπαί, ᾄ, οἶμοι, ὦ, ὦ, ἄπαγε.

ΜΑΘΗΜΑ 26.

Περὶ παραγωγῆς.

91. Παράγωγα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ῥήματα καὶ ἐπιρρήματα.

92. Τὰ οὐσιαστικά παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐξ ἐπιθέτων καὶ ἐκ ῥημάτων.

α') Οὐσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν: πόλις πολιτης, ἄμπελος ἀμπελῶν, οἶκος οἰκιστῶς κλπ.

β') Οὐσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων: κακὸς κακία, ἀγαθὸς ἀγαθότης, δίκαιος δικαιοσύνη κλπ.

γ') Οὐσιαστικά ἐκ ῥημάτων: γράφω γραφὴ γράμμα, μαρτῶ μαρτηρὴς μάρτυρας μάρτυρας κλπ.

93. Τὰ ἐπίθετα παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐξ ἐπιθέτων καὶ ἐκ ῥημάτων.

α') Ἐπίθετα ἐξ οὐσιαστικῶν: οὐρανὸς οὐράνιος, αἷμα αἱματώδης, ξέλος ξέλιος κλπ.

β') Ἐπίθετα ἐξ ἐπιθέτων: κέρως κυριακός, θῆλος θηλυκός κλπ.

γ') Ἐπίθετα ἐκ ῥημάτων: ἀκούω ἀκουστός ἀκουστέος, οἰκτεῖρω οἰκτιρῶν κλπ.

94. Τὰ ῥήματα παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐξ ἐπιθέτων καὶ ἐκ ῥημάτων.

α') Ῥήματα ἐξ οὐσιαστικῶν: τιμὴ τιμῶ, φωτὴ φωτάω, θεράπων θεραπεύω κλπ.

β') Ῥήματα ἐξ ἐπιθέτων: γαυρὸς γαυρώω (γαυρῶ), ἐλθρὸς ἐλθρεύω κλπ.

γ') Ῥήματα ἐκ ῥημάτων: στέγω στενάω, ἔρω ἐρύω κλπ.

95. Τὰ ἐπιρρήματα παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν καὶ ἐξ ἐπιθέτων.

α') Ἐπιρρήματα ἐξ οὐσιαστικῶν: ἀστράπη, ἀστραπηδόν, ἐναλλαγή, ἐναλλαγή, ἐλληγιστής, ἐλληγιστή κλπ.

β') Ἐπιρρήματα ἐξ ἐπιθέτων: ἀξίως, ἀξίως, γρήγορος, γρήγορος κλπ.

Γένεσις τοῦ 26 μαθήματος.

Πρόβλημα: τὰ ἐπιρρήματα παράγονται ἐξ ὧν:

Πόθος, ἵππος, στρατιά, οἶκος, κήπος, λευκός, θερμός, ἄνθος, σώφρων, εὐδαίμων, πλέκω, τρέφω, εὐρίσκω, συνίστω.

Πρόβλημα: τὰ ἐπιρρήματα παράγονται ἐξ ὧν:

Πόθος, ἀπάτη, φρίκη, φόβος, ζώη, φόβος, δρόσος, βλάβη, ἐλεύθερος, ἐχθρός, ἐπαινώ, δέχομαι, νοῶ, φθείρω.

Πρόβλημα: τὰ ἐπιρρήματα παράγονται ἐξ ὧν:

Βασιλεὺς, στέφανος, χρῶμα, σταυρός, πλοῦτος, πόλεμος, θέρος, φίλος, φίλος, ἀληθής, ταχύς, βαρὺς, λεπτός, ἀθῶος, μικρός, μέγας, γέμω.

Πρόβλημα: τὰ ἐπιρρήματα παράγονται ἐξ ὧν:

Σωρός, σπορά, ἀγάπη, ἐναλλαγή, γερμανιστής, δίκαιος.

ΜΑΘΗΜΑ 27.

Περὶ συνθέσεως.

96. Τὰ σύνθετα ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ συγκρίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ δύο λέξεων, ἐξ ὧν ἡ πρώτη λέγεται πρῶτον συνθετικὸν μέρος, ἡ δὲ δευτέρα δευτέριον.

97. Τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος εἶναι:

α') Ὄνομα οἷον κακοδαίμων, ἱπποπόνητος κλπ.

ε') Ῥῆμα οἷον πανσίλινπος, φερέπετος κλπ.

γ') Ἀκλιτον μέρος τοῦ λόγου· οἷον περίφροτος, ἐνδόμυχης, ἀνωφερής, ἀτυχής, δύσβατος κλπ.

98. Τὸ δεύτερον συνθετικὸν μέρος εἶναι :

α') Ὀνομα οἷον ἄδικος, ἄτεκτος, φιλόμοσος κλπ.

β') Ῥῆμα μὲ τὴν ἰδίαν του κατὰληξιν, ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος ᾗναι πρόθεσις· οἷον ἀναλαμβάνω, διαδέχομαι, ἀφοπλίζω κλπ.

Ῥῆμα μὲ κατὰληξιν ὦ (έω), ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος δὲν ᾗναι πρόθεσις ἀλλ' ἄλλο τι μέρος τοῦ λόγου οἷον πανμαχῶ, φιλοτιμῶ κλπ.

99. Ὅταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἀρχῇται ἀπὸ βραχέος φωνήεντος α, ε, ο, τὸ ὅποιον νὰ μὴ ᾗναι πρὸ δύο συμφώνων ἢ διπλοῦ, τρέπεται εἰς μακρόν η, ω· οἷον στρατηγός (στρατὸς ἄγω), ὠνηλάτης (ὄνος ἐλαύνω), ἀνώμαλος (ἀ-όμαλος) κλπ.

Γύμνασμα τοῦ 27 μαθήματος.

Ἐνωτον ἀνά δύο εἰς μίαν λέξιν σύνθετον τὰ ἑξῆς :

Ὁ ἵππος τρέφων—ὁ δοξάν φιλῶν—ὁ ταχέως γράφων—ὁ βιβλία πολλῶν—ὁ νομοῦ ἀρχων—ὁ βοῦς ἐλαύνων—ὁ ζῶα κλέπτων—ὁ τύχην διώκων—ὁ φρένας βεβλαμμένος—ὁ μὲ δύο κεφαλάς—ὁ με-μίαν χεῖρα—ὁ τέρπων καρδίαν—ὁ γῆν μετρῶν—ὁ γῆν γράφων—ὁ σώματος φύλαξ—ὁ ἄνδρας φονεύων—ὁ παῖδας ἄγων—ὁ φιλῶν τὰς Μοῦσας—ὁ μὴ ἱκανός—ὁ μὴ ἄξιος—ὁ ἀγάλματα ποιῶν—ὁ ἀγάλματα πωλῶν—ὁ ταπεινός τὸ φρόνημα—ὁ ψυχὴν ὠφελῶν—ὁ μὴ ἔχων παῖδας—ὁ φιλῶν πατρίδα—ὁ φιλῶν πατέρα—ὁ φιλῶν μητέρα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Η ΤΟΙ

ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΑ

Ἐάν προσέγγι τις εἰς τὸν Καλλίαν, ὁὰ γείνη φιλο-
πότης, ἐάν εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην, ὑπερήφανος, ἐάν εἰς
τὸν Δημοσθένην, δεινὸς τὸ λέγειν, ἐάν εἰς τὸν Ἐπα-
μεινώνδαν, πρᾶτηγός, ἐάν εἰς τὸν Ἀγχισίλαον, μεγα-
λόφρων, ἐάν εἰς τὸν Φωκίωνα, χρηστός, ἐάν εἰς τὸν
Ἀριστείδην, δίκαιος, καὶ ἐάν εἰς τὸν Σωκράτη, σοφός.

Γράψον χοικιστὰ τὰ κῆρια οὐσιαστικά τῶν ἀνωτέρω παραθέτων
αὐτοῖς τὸ κατὰ μέρος ἐπίθετον ὡς ἑξῆς :

Ὁ Καλλίας ἦτο φιλοπότης κλπ.

Ἀπάντησον ἐπὶ τῷ ἑξῆς :

Τί ἦτο ὁ Καλλίας, τί ἦτο ὁ Ἀλκιβιάδης, κλπ.

Μετάφρασον τὰ ἐπίθετα εἰς οὐσιαστικά γράφων αὐτὰ ὡς ἑξῆς :

Ἡ φιλοποσία τοῦ Καλλίου κλπ. *3*

Ἀπάντησον ἐπὶ τῷ ἑξῆς :

Διὰ τί φησὶν ὁ Καλλίας; Διὰ τί ὁ Ἀλκιβιά-
δης; κλπ.

Φίλιππος ὁ Μακεδὼν ἦτο οὐχὶ μόνον ἀνδρείος εἰς
τὰ πολεμικά καὶ εὐχλωττος ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ τὴν παι-
δείαν ἐτίμα γενναϊότατα. Διότι εἰς τὸν Ἀριστοτέλη
χορηγήσας ἀφθονον πλοῦτον ἐγένεν αἴτιος καὶ τῆς
ἑλληνικῆς πολυπείρας τοῦ προσέτι δὲ καὶ τῆς περὶ τὰ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ.

[illegible]

No 3

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σίδηρος εἶναι βαρύς, ὁ ἄργυρος—ὁ χρυσός—Ὁ λό-
φος εἶναι ὑψηλός, τὸ βουνόν—τὸ ὄρος—Τὰ χόρτα
εἶναι θρεπτικά, ὁ ἄρτος—τὸ κρέας—Ὁ χιτῶν εἶναι
πορφυροῦς, ὁ τάπης—ἡ χλαμύς—Ὁ Φωκίων ἔζησε
πένης, ὁ Σωκράτης—ὁ Ἀριστείδης.

Ἡ ἀρετὴ εἶναι σεμνὴ καὶ βέβαιον—Ὁ φό-
βος εἶναι πρᾶκτον—Ἡ πρᾶξις εἶναι χρήσι-
μος—Ὁ πόνος εἶναι πικρὸς—Ἡ ἀντιλήψις
εἶναι μυστική—Ἡ φροσύνη τῶν
ἀνθρώπων.

Ἡ μακροχρόνιος ζωὴ καὶ ὁ θάνατος
κέρδος εἰς τοὺς κακοῦς, ἐπειδὴ οὐδέ ποτε ἀνεπαύοντο,
ἀλλ' ἢ παντελῶς ἐπιδραμόντο τῆς ἡμέρας ἢ καὶ ἂν ἐθά-
πτοντο, ἀπεκλείοντο ὅμως τῆς τελευταίας τιμῆς καὶ
τῆς κοινῆς πάσης τῶν νεκρῶν σωμάτων τύχης.
Διότι οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸν Πausanίαν, ὅστις τὰ τῶν
Μηδῶν ἐφρόντει, οὐ μόνον διὰ τοῦ λήμου ἀπέχτειναν,
ἀλλὰ καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ ἔξω τῶν ὁρίων ἀπέρι-
ψαν, ὡς λέγει ὁ Παιτιμήδης.

Ἡ ἀντιλήψις καὶ ὁ σημείωσις τὰς ἐν αὐτῷ προθέσεις
διὰ τοῦ αριθμοῦ 1, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ἀφαιρέσεις
διὰ τοῦ 3.

ΤΕΛΟΣ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας